

N:o 15 a.

Ank. till Riksd. Kansli den 13 April 1885, kl. 5 e. m.

*Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under riksstatens
Nionde hufvudtitel.*

(1:a U. A.)

Beträffande riksstatens Nionde hufvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna, hafva vid innevarande riksdag ifrågakommit de förändringar, som här nedan omförmälas.

P e n s i o n s s t a t e n .

Folkskolelärares enke- och pupillkassa.

1:o. Kongl. Maj:t har föreslagit, att i sammanhang med uppförande å ordinarie stat för år 1886 af det förslagsanslag, 180,000 kronor, som Riksdagen beviljat å extra stat för åren 1884 och 1885 till löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid folkskolor, statens bidrag till folkskolelärares enke- och pupillkassa måtte ökas med 7,500 kronor eller till 63,500 kronor.

*Angående
folkskole-
lärares
enke- och
pupillkassa.*
[1.]

Då denna framställning är gjord under förutsättning af bifall till Kongl. Maj:ts i särskild, den 19 December 1884 aflåten proposition (N:o 8) till Riksdagen gjorda framställning angående aflöning och lönetillskott åt lärare och lärarinnor vid folkskolor m. m., men nyssberörda proposition ännu icke kunnat af Utskottet behandlas, är Utskottet följaktligen icke i tillfälle

att nu yttra sig öfver förevarande framställning, utan kommer Utskottet att härom framdeles afgifva utlåtande, hvilket Utskottet härmed skolat

anmäla.

Angående
förändrade
grunder för
justitieråds
pensionsrätt.

2:o. Uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 12) har Herr E. G. Boström föreslagit:

att justitieråd må förklarar berättigad att från och med månaden näst efter den, då han efter fyllda 65 lefnads- och 35 tjenstår från embetet afgått, under sin återstående lifstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension af 8,000 kronor; samt

att justitieråd, som hädanefter utnämnes, skall vara förpligtid att vid fyllda 70 års ålder från embetet afgå.

Till stöd för berörda framställning har motionären hufvudsakligen anført, att då justitieråd, efter uppnådd 65 års ålder och vid pass 40 års tjenstgöring, kunde erhålla pension, såvida genom läkarebetyg styrktes försvagad helsa och minskad arbetsförmåga, men ovilkorlig rätt till pension erhöles först vid uppnådd 70 års ålder, egde deremot ledamöter i rikets hofrätter och häradshöfdingar ovilkorlig rätt att afgå med pension vid 65 års ålder och efter 35 års tjenst, hvadan alltså justitieråden befunno sig i en mindre gynsam ställning, utan att något skäl härtill kunde uppletas; att vidare olikhet rådde emellan justitieråd å ena sidan samt ledamöter i hofrätter och häradshöfdingar å andra sidan, enär de senare vore skyldiga att vid fyllda 70 år afgå från tjensten, hvilket deremot icke vore förhållandet med de förre; att då emellertid anledningen till stadgandet om skyldighet för ledamöter i rikets hofrätter och häradshöfdingar att afgå från tjensten vid 70 års ålder vore den, att ingen vid så framskriden ålder kunde anses vara i besittning af sådana själs- och kroppskrafter, som det maktpåliggande domarevärfvet kräfde, samt detta gälde för domare, hvilkas beslut dock kunna underställas högre myndighets pröfning, sådant syntes böra i ännu högre grad gälla för dem, som hade att fatta det sista afgörande domslutet.

Då likväl Utskottet anser, att en fråga af den beskaffenhet som den förevarande icke bör af Riksdagen i första hand pröfvas, utan att en sådan pröfning bör ske af Kongl. Maj:t, hemställer Utskottet,

att Herr E. G. Boströms förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Allmänna indragningsstaten.

3:o. Kongl. Maj:t har föreslagit, att vaktkonstaplarne vid Varbergs f. d. straffängelse *Gustaf Olsson, Anders Larsson Ahlqvist och Niklas Andersson Hed* måtte å allmänna indragningsstaten uppföras till åtnjutande under deras återstående lifstid af en årlig pension till belopp af 400 kronor för dem hvardera.

Angående pension för konstaplar vid Varbergs f. d. straffängelse.
[2.]

Af det vid behandlingen af denna fråga förda statsrådsprotokoll (Bil. 1, sid. 8—9) inhemtas hufvudsakligen, att när straffängelset i Varberg år 1881 indrogs, voro der såsom vaktkonstaplar anställda, förutom andra, ofvannämnde Olsson, Ahlqvist och Hed, hvilka genom ålder och sjuklighet ansågos mer eller mindre otjenstbara och därför ej kunde lämpligen förflyttas till tjänstgöring vid annan fångvårdsanstalt. De fingo därför kvarstanna i Varberg med skyldighet att i mån af krafter och arbetsförmåga användas dels att tillse och vårda kronans vid fångelset befintliga inventarier, dels att biträda vid de reparationer å byggnaderna, som kunde ifrågakomma, mot åtnjutande årligen af 400 kronor hvardera af sina löneförmåner.

Den 17 sistlidne September hade emellertid Varbergs f. d. fästning blifvit på grund af Kongl. Maj:ts den 15 förutgångne Augusti fattade beslut till Arméförvaltningen öfverlemnad för att användas till station för arméns disciplinkompani. De i fästningen förvarade, fångvården tillhöriga inventarier hade derifrån förflyttats eller blifvit försålda, och Fångvårdsstyrelsen saknade tillfälle att bereda ifrågavarande betjening lämplig sysselsättning.

Jemte anmälan härom hade Fångvårdsstyrelsen ingifvit ansökningar från ofvannämnde konstaplar att komma i åtnjutande af pension. Af handlingarne inhemtades, att sökandena innehade en lefnadsålder af 59 till 65 år och tjänsteålder af 31 till 35 år samt att de enligt läkares intyg till följd af ålder samt kroniska sjukdomar och krämpor endast förmådde att med lättare arbete i någon ringa mån bidra till sitt uppehälle, men att de alla hädanefter vore oanvändbara till det slags tjänstgöring, som tillkomme vaktkonstapel för fångar.

Sökandena hade visserligen, enligt hvad Fångvårdsstyrelsen erinrade, likasom den öfriga fångbetjeningen ända till år 1883, då flertalet af denna personal uppfördes å ordinarie stat, endast innehaft förordnande å sina tjänster och sålunda saknat pensionsrätt så väl i civilstatens pensionsinrättning som på allmänna indragningsstaten, men Riksdagen hade dock, uppå Kongl. Maj:ts i särskilda fall gjorda nådiga framställningar, åt personer bland denna betjening beviljat pension å sistnämnda stat.

Vid sådant förhållande hade Fångvårdsstyrelsen till Kongl Maj:ts pröfning hemställt, huruvida icke någon årlig pension å rikets allmänna indragningsstat kunde beredas sökandena, hvilka under en lång trogen tjänst af synnerligen ansträngande och svår beskaffenhet gått förlustige helsa och krafter och utan någon sin förskyllan nu jemväl skulle förlora sina tjänstebefattningar å den ort, der de varit anstälde.

Då ofvannämnde vaktkonstaplar endast innehaft sina befattningar på förordnande, samt de anordningar med Varbergs f. d. straffängelse, hvarigenom de förlorat dessa sina befattningar, blifvit vidtagna utan Riksdagens hörande, skulle enligt Utskottets åsigt dessa omständigheter visserligen innefatta anledning att icke bifalla Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning, men enär på de af Fångvårdsstyrelsen anförda skäl det synes billigt, att ofvanbemälda Olsson, Ahlqvist och Hed hugnas med någon pension, har Utskottet ansett sig böra tillstyrka beviljande af sådan, dock ej till högre belopp än 320 kronor, motsvarande åttio procent af de arfvoden de nu uppbara.

Utskottet hemställer derföre,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må på det sätt af Riksdagen bifallas, att vaktkonstaplarne vid Varbergs f. d. straffängelse Gustaf Olsson, Anders Larsson Ahlqvist och Niklas Andersson Hed må å allmänna indragningsstaten uppföras till åtnjutande under deras återstående lifstid af en årlig pension till belopp af 320 kronor för dem hvar.

Angående
gratifikationer åt
f. d. landtvärnsmän.

4:o. Till gratifikationer åt de från 1808 och 1809 årens krig kvarlevande landtvärnsmän, som sig derom anmäla, har Kongl. Maj:t äskat anvisande för år 1886 å allmänna indragningsstaten af 3,000 kronor, under vilkor att gratifikationsbeloppen ej må öfverstiga 200 kronor åt hvarje landtvärnsmän.

[3.]

Sedan under en följd af år till förenämnda ändamål anvisats 10,000 kronor, föreslog Kongl. Maj:t vid sistlidet års riksdag med anledning deraf, att antalet understödstagare betydligt minskats, att endast 4,000 kronor måtte för år 1885 till dessa gratifikationer anvisas; hvilket af Riksdagen bifölls.

Af statsrådsprotokollet inhemtas, att antalet understödstagare, som år 1883 utgjorde 19, för år 1884 nedgått till 17, hvarför Kongl. Maj:t, då årlig afgang bland understödstagarne kunde beräknas komma att inträffa, ansett anslaget kunna för år 1886 nedsättas till 3,000 kronor.

Emot det af Kongl. Maj:t äskade beloppet har Utskottet icke funnit

skäl till någon erinran, hvaremot Utskottet anser, att de få kvarvarande understödstagarne borde, i den mån anslaget dertill lemna tillgång, beredas någon förhöjning i gratifikationsbeloppen, samt att i följd häraf det hittills stadgade vilkoret, att gratifikationsbeloppen ej må öfverstiga 200 kronor, ej vidare bör meddelas.

Utskottet hemställer 'derför,

att till gratifikationer åt de från 1808 och 1809 årens krig kvarlevande landtvärnsmän, som sig derom anmäla, må för år 1886 anvisas å allmänna indragningsstaten ett belopp af 3,000 kronor, med rättighet för Kongl. Maj:t att i den mån anslaget dertill lemna tillgång bestämma gratifikationsbeloppens storlek.

5:o. Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte medgifva:

att under förutsättning att antalet kommissionslandtmätare för hela riket, oberäknadt dem, som äro sysselsatte vid rikets allmänna kartverk samt vid storskiftes- och afvittringsverken, bestämmes till 120 och att, intill dess antalet nedgått till denna siffra, ej flere än 4 årligen till kommissionslandtmätare befordras, må, med ändring af nu gällande bestämmelser om kommissionslandmätares och andre landtmätares pensionsförmåner från allmänna indragningsstaten, i stället å samma stat uppföras 48 pensioner till belopp af 1,600 kronor för hvarje, att af Kongl. Maj:t, i den mån nämnda antal pensionsrum dertill lemna tillfälle, vid kommissionslandmätares afgang från landtmäteristaten äfvensom från anställning vid rikets allmänna kartverk, derest sådan innehafves, tilldelas kommissionslandtmätare, som uppnått 60 lefnadsår och tjenat minst 30 år samt under sammanräknade 25 år varit anstälde vid generallandtmäterikontoret eller vid ekonomiska kartverket eller vid rikets allmänna kartverk eller såsom storskiftes- eller afvittringslandtmätare, vice kommissionslandtmätare eller kommissionslandtmätare och af Kongl. Maj:t pröfvas hafva, såvida på dem berott, under förenämnda 25 år varit verksamme såsom landtmäteritjenstemän;

*Angående
pension för
kommissions-
landtmätare
och en andre
landtmätare.*

[4.]

att nuvarande kommissionslandtmätare må, sedan de uppnått 60 lefnadsår och tjenat 30 år, ega att vid afskedstagandet, derest de icke komma i åtnjutande af förenämnda förhöjda pensioner, uppföras å allmänna indragningsstaten till pension af 900 kronor, med rättighet derjemte för dem att i den ordning, de undfått nådigt afsked, kunna, i mån af äldres afgang, under de för de förhöjda pensionernas erhållande stadgade vilkor uppföras till åtnjutande af det högre pensionsbeloppet; samt

att den i tjenst kvarvarande andre landtmätaren må förklaras berättigad

att under enahanda vilkor som kommissionslandtmätarne komma i åtnjutande af de för desse föreslagna förbättringar i pensionsförmånerna.

Beträffande detaljerna af denna fråga torde Utskottet få hänvisa till den utförliga redogörelse för densamma, som förekommer i statsrådsprotokollet (Bil. 3, sid. 13—27), hvadan Utskottet här endast anser sig böra ur berörda protokoll anföra hvad som för frågans bedömande kan anses vara af mera hufvudsaklig vikt.

Enligt nu gällande bestämmelser äro kommissionslandtmätare och andre landtmätare, som uppnått 70 eller, om läkarebetyg angående försvagad helsa kan företes, 65 lefnadsår och varit i statens tjänst anstälde omkring 40 år, berättigade att vid afskedstagandet erhålla pension från allmänna indragningsstaten å 900 kronor eller samma belopp, som vid 1856—1858 årens riksdag bestämdes.

Sedan flera ansökningar ingifvits om förhöjning af berörda belopp, föreslog Kongl. Maj:t vid 1878 års riksdag, att, med vidtagande af åtskilliga ändringar i pensionsvilkoren, pensionsbeloppet måtte höjas till 1,600 kronor, men denna framställning vann icke Riksdagens bifall.

Vid 1880 års riksdag afgaf Kongl. Maj:t i ämnet nytt förslag, hvilket innehöll bland annat, att pensionsbeloppet måtte bestämmas för 48 pensions-tagare till 1,600 kronor och för de öfrige till 900 kronor, dock med rättighet för desse att, i den ordning de undfått afsked, i mån af äldres afgang uppföras till erhållande af det högre pensionsbeloppet.

Icke heller detta förslag vann Riksdagens godkännande.

Kongl. Maj:ts nu föreliggande förslag åter har föranledts af särskilda genom Landtmäteristyrelsen insända ansökningar från 5 förste landtmätare, 160 kommissionslandtmätare, 30 vice kommissionslandtmätare och 1 landtmäteriauskultant, hvilka anhållit, att framställning måtte aflätas till Riksdagen om rätt för dem till pension till belopp af 2,000 kronor efter uppnådda 60 lefnads- och 30 tjänstår, dock med rätt till enahanda pension vid 55 lefnads- och 25 tjänstår, om med läkarebetyg styrktes oförmåga att i tjänsten arbeta; och hafva sökandena till stöd för denna anhållan åberopat:

att, då andre civile tjänstemän, hvilkas löner och sportler af tjänsten ej öfverstege 3,000 kronor, blifvit i regel tillförsäkrade pensioner till fulla beloppet af deras inkomster, kommissionslandtmätarne likväl icke egde rätt till större pension än 900 kronor, oaktadt deras inkomster af tjänsten i de flesta fall icke understege förstnämnda summa, och pensionen vore allt för otillräcklig för fyllande af de nödigaste lefnadsbehofven på äldrens dagar;

att landtmätarens tjänsteverksamhet vore i högre grad än andre tjänste-

mäns ansträngande och helsoförstörande, hvadan hans arbetskraft förbrukades vida fortare än andras;

att under de år, som förflutit, sedan Kongl. Maj:t senast aflät proposition i ämnet till Riksdagen, landtmätarens ställning blifvit än mera bekymmersam derigenom, att den för dem gällande taxa blifvit nedsatt och göromålen aftagit, men lefnadskostnaderna deremot ökats i följd af pennningens hastigt fallande värde, som verkat derhän, att 2,000 kronor nu icke gifve bättre lefvebröd än de af Kongl. Maj:t år 1878 föreslagna 1,600 kronor; samt

att landtmätarens frånvaro från hemmet under omkring halfva året, derunder hans egen lefnadskostnad blefve rätt dyr, hindrade honom att med nödig omtanka sköta hemmets ekonomi, hvadan det hörde till undantagen, att en sparpenning för sjukdomens och åldrens dagar kunde af honom förvärfvas.

Uti sitt i ärendet afgifna utlåtande har Landtmäteristyrelsen anført, bland annat, att i den mån landtmäteriförrättningarne inom åtskilliga län minskats både till antal och omfång, hade ock landtmätarne inom dessa län vid framskriden ålder endast undantagsvis kunnat af tjensten erhålla en nödortftig bergning och ännu mindre bereda sig någon besparing för de dagar, då förmågan att rätteligen besörja de med tjensten förenade göromålen upphört. För att upplifva och underhålla den pligtkänsla, duglighet och noggrannhet, som i så hög grad påkallades vid utöfningen af landtmätarens viktiga kall, vore det nödvändigt att bereda honom någon utsigt eller förhoppning att kunna betrygga sin ålders dagar mot tryckande fattigdom. Och då hvarken fasta löner för kommissionslandtmätare eller förhöjning af landtmäteritaxan med hopp om framgång nu kunde ifrågasättas, ansåge styrelsen, att lämpligaste sättet för förbättrande af kommissionslandtmätarnes ställning vore att hos Riksdagen söka utverka förbättring af deras pensionsvilkor, helst till det af sökandena begärda beloppet, 2,000 kronor. Det förut ifrågasatta pensionsbeloppet, 1,600 kronor, vore utan tvifvel otillräckligt för bestridande af lefnadskostnaderna för en afskedad tjänsteman med familj. En sådan uppfattning syntes ock hafva gjort sig gällande hos Riksdagen, då pensionsbeloppen bestämdes för storskiftes- och afvittringslandtmätare till 2,000 kronor samt för häradsskrifvare till 2,500 kronor. De viktigaste skälen, hvilka inom Riksdagen blifvit anförda mot bifall till Kongl. Maj:ts propositioner i ämnet, hade varit, dels att arfvodestaxan för landtmäteriförrättningar ansetts vara för hög och böra nedsättas, dels att kommissionslandtmätarnes antal antagits vara större, än behofvet kräfde, samt dessutom vore obestämdt och oberoende af Riksdagen. Det förstnämnda af dessa skäl hade numera förfallit genom den betydliga nedsättning af vissa arfvodes-

bestämmelser, som egt rum i den förnyade taxan på arfvode för landtmäteriförrättningar af den 10 Juni 1881. Hvad åter beträffade anmärkningen i afseende å kommissionslandtmätarnes antal m. m., ansåge styrelsen densamma förtjena nådig pröfning och att desse tjenstemäns antal verkligen vore större, än behovet kräfde, och borde begränsas; till upplysning hvarutinnan styrelsen meddelade, att för närvarande funnes 1 andre landtmätare tjenstgörande vid skiftesverket och 212 kommissionslandtmätare, af hvilka senare dock endast 177 vore tjenstgörande vid allmänna skiftesverket, under det att 2 tjenstgjorde vid ekonomiska kartverket, 31 vid storskiftes- och afvittringsverken och 2 alldeles icke tjenstgjorde.

Ehuru det, å ena sidan, måste kännas hårdt för dem, som kunde vara kompetente till erhållande af kommissionslandtmätarebefattning, att dertill sent eller må hända aldrig vinna befordran, desto mera som en sådan befordran medförde befogenhet för landtmätare att begagna tjenstemedhjelpare, hvarigenom högre inkomster kunde påräknas, så inverkade, å andra sidan, utnämmande af ett större antal kommissionslandtmätare, än behovet kräfde, dels på möjligheten för de redan varande kommissionslandtmätarne att erhålla tillräcklig arbetsförtjenst och skickliga biträden och dels äfven i vissa fall på jordegarnes rätt att blifva betjenade af skicklige, nitiske och själfständige tjenstemän. Enligt en i styrelsen uppgjord beräkning öfver de arbets- och resedagar, som blifvit under de senaste fyra åren använda i och för tjensten af de andre och kommissionslandtmätare, som varit sysselsatte vid allmänna skiftesverket — således oberäknadt dem, som voro anstälde vid ekonomiska kartverket eller storskiftes- och afvittringsverken — uppginge dessa dagar i medeltal per år till omkring 35,000 och för hvarje kommissionslandtmätare till 182 arbets- och resedagar. Under förutsättning att af hvarje kommissionslandtmätare borde kunna i medeltal påräknas 280 arbets- och resedagar årligen skulle alltså, oberäknadt de vid ekonomiska kartverket samt storskiftes- och afvittringsverken anstälde kommissionslandtmätare, deras antal kunna inskränkas till 125. Dervid borde dock erinras, att många af de öfver behovet nu befintlige kommissionslandtmätarne vore genom ekonomiska förhållanden så bundne vid de län, inom hvilka de voro stationerade, att de icke kunde utan skada för sig emottaga arbeten i andra län eller flytta från ett län till ett annat, hvarför det för närvarande icke syntes styrelsen rådligt att bestämma kommissionslandtmätarnes antal lägre än till 150, oberäknadt dem, som vore anstälde vid ekonomiska kartverket samt storskiftes- och afvittringsverken och af hvilka landtmätare säkerligen åtskillige framdeles komme att återgå till allmänna skiftesverket.

Emellertid kunde det hvarken vara förenligt med billighet mot vice kommissionslandtmätarne eller fördelaktigt för det allmänna att helt och hållet

inställa alla befordringar till kommissionslandtmätare, intill dess antalet af desse tjenstemän blifvit genom nuvarande tjensteinnehafvarnes afgang minskadt till det, som kunde varda bestämdt såsom det högst tillåtna, emedan behofvet i åtskilliga län kunde kräfva ett större antal landtmätare än det, som kunde vinnas genom vederbörandes förflyttning från ett län till ett annat. Under åren 1872—1881 hade tillsammans 94 kommissionslandtmätare blifvit utnämnde, eller i medeltal för hvarje år 9,4; under år 1882 blef ingen landtmätare föreslagen till sådan befordran, och under hvarterdera af åren 1883 och 1884 hade 4 kommissionslandtmätare blifvit utnämnde. Under de sistförflutna 10 åren hade i medeltal årligen afgått 12,9 andre landtmätare och kommissionslandtmätare genom befordran, afsked och dödsfall, hvilken siffra naturligtvis framdeles komme att nedgå i förhållande till hela landtmäteripersonalens aftagande. Styrelsen höll fördenskull före, att lämpligaste lösningen af frågan om förminskande af kommissionslandtmätarnes antal skulle vara att tills vidare bestämma det högsta antal, som årligen finge befordras, och föreslog, att detta antal måtte bestämmas till högst fyra för hvarje år, intill dess antalet af kommissionslandtmätare i hela riket, oberäknadt dem, som vore sysselsatta vid ekonomiska kartverket samt storskiftes- och afvittringsverken, nedgått till 150. De 212 kommissionslandtmätare och den återstående andre landtmätaren, som nu funnes, vore, såvida de icke befordrades till annan tjänst eller erhöle pension såsom storskiftes- eller afvittringslandtmätare, berättigade till pension af 900 kronor från allmänna indragningsstaten, när de uppnått 70 lefnadsår eller, derest de företedde läkarebetyg om försvagad helse, vid 65 års ålder med vilkor att de tillika varit i rikets tjänst omkring 40 år. Enligt från Statskontoret erhållet meddelande innehades för närvarande å allmänna indragningsstaten pensioner af 4 andre landtmätare och 30 kommissionslandtmätare.

Erfarenheten hade nogsamt visat, att nuvarande pensionsålder, eller 70 år, vore alltför hög, emedan redan vid 60 års ålder landtmätare nästan utan undantag icke vidare kunde behörigen utöfva sina tjenstebefattningar, hvilka i allmänhet fordrade goda både kropps- och själskrafter. Pensionsåldern för kommissionslandtmätare borde fördenskull bestämmas till 60 år, i likhet med hvad förut blifvit föreskrifvet i afseende å förste landtmätare samt storskiftes- och afvittringslandtmätare och i likhet med hvad Kongl. Maj:t förut i nåder föreslagit äfven för kommissionslandtmätare.

Om endast ett visst antal förhöjda pensionsrum blefve bestämdt, och detta antal sattes något lägre, än som skulle erfordras för att bereda alla kommissionslandtmätare förhöjd pension vid 60 års ålder, samt dessa högre pensionsrum af Kongl. Maj:t finge utdelas åt de kommissionslandtmätare, hvilka Kongl. Maj:t kunde finna mest förtjente af högre pension,

så skulle derigenom ej mindre för landtmätarne uppstå ett mål värdt att eftersträfvä, hvilket säkerligen i hög grad skulle bidraga till uppehållande af deras nit och pligtkänsla, utan äfven fördelar beredas de jordegare, hvilka påkallade landtmätares tjensteåtgärder.

Vidare har styrelsen anfört åtskilliga förhållanden, af hvilka, enligt styrelsens åsigt, framgår, att 48 pensionsrum till högre belopp skulle komma att finnas någorlunda tillräckliga för det afsedda ändamålet, men icke heller kunna nedsättas, utan att detta ändamål väsentligen skulle blifva förfeladt. Detta senare skulle ock tydligen komma att ske, derest det af 1880 års Stats-Utskott ifrågasatta tillägget till Kongl. Maj:ts förslag, att i de 48 pensionerna jemväl skulle inbegripas de pensioner, som af kommissionslandtmätare för närvarande åtnjotes, blefve antaget.

Slutligen har styrelsen anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagen afgifva nådig proposition om den förändring i nu gällande stadganden beträffande kommissionslandtmätares pensionering:

att för sådane tjenstemän, hvilka uppnått 60 lefnadsår och tjenat minst 30 år samt under sammanräknade 25 år varit anstälde vid generallandtmäterikontoret eller ekonomiska kartverket eller såsom storskiftes-, afvittrings-, vice kommissions- eller kommissionslandtmätare och af Kongl. Maj:t pröfvas hafva, såvidt på dem berott, under förutnämnda 25 år varit verksamma såsom landtmäteritjenstemän, må på allmänna indragningsstaten medgifvas 48 pensioner af 2,000 kronor för hvarje, att af Kongl. Maj:t, i den mån detta antal pensionsrum dertill lemna tillfälle, vid afskedstagandet tilldelas de sökande, hvilka finnas vara deraf mest förtjente;

att förhöjd pension af 2,000 kronor dock icke må tilldelas kommissionslandtmätare, hvilken antingen fortfar att tjenstgöra vid storskiftes- eller afvittringsverken eller ekonomiska kartverket eller innehar lön på stat eller pension från allmänna indragningsstaten eller arméns pensionskassa till belopp af 2,000 kronor eller derutöfver;

att likväl den kommissionslandtmätare, hvilken uppfyllt de förenämnda vilkoren för erhållande af förhöjd pension och, vid afskedstagandet, från arméns pensionskassa åtnjuter lägre pension än 2,000 kronor, må, i mån af ledighet å de medgifna 48 pensionsrummen, å allmänna indragningsstaten uppföras till pension, hvars belopp skall uppgå till skilnaden mellan 2,000 kronor och den från arméns pensionskassa åtnjutna pensionen;

att för de kommissionslandtmätare, hvilka hädanefter i nåder utnämnas, rätt till pension å allmänna indragningsstaten må medgifvas endast i den händelse, att de uppfyllt ofvannämnda vilkor för erhållande af förhöjd pension;

att deremot nuvarande kommissionslandtmätare, hvilka icke komma i åtnjutande af förhöjd pension, må vid afskedstagandet, derest de uppnått 60

lefnadsår och tjenat 30 år samt icke innehafva eller befordras till annan tjenst eller åtnjuta pension från arméns pensionskassa eller allmänna indragningsstaten, å sistnämnda stat uppföras till pension af 900 kronor.

Uti öfver ärendet afgifvet utlåtande har Statskontoret, bland annat, tillstyrkt att pensionsbeloppet för ifrågavarande landtmätare måtte bestämmas till 1,600 kronor.

Slutligen har vederbörande departementschef vid frågans föredragning i Statsrådet anfört, bland annat, följande:

»Då frågan om högre pension för kommissionslandtmätarne den 17 Oktober 1879 anmälades i Statsrådet, erinrade dåvarande chefen för Civildepartementet, hvad angick förändringen i den lefnadsålder, vid hvilken pensionen skulle få tillträdas, att Riksdagen år 1875 för storskiftes- och afvittringslandtmätare och år 1878 för förste landtmätare medgifvit, att, så vida desse uppfyllt i öfrigt föreskrifna villkor, de vid en ålder af fylda 60 år finge på indragningsstat uppföras till pension, bestämd för de förre till 2,000 och för de senare till 2,500 kronor. Då kommissionslandtmätarne mer än de fleste tjenstemän vore utsatta för helsoförstörande mödor och flera slag af försakelser, hvarigenom förmågan att vara åtminstone fullt verksamma i allmänhet jemförelsevis ganska tidigt aftoge eller upphörde och en hög ålder sällan uppnåddes, så syntes allt skäl vara för handen, att kommissionslandtmätarne och i likhet med dem andre landtmätarne finge sig tillerkänd förmånen att vid 60 års ålder kunna blifva till pension å allmänna indragningsstaten uppförde, en förmån, hvilken icke allenast tillkomme öfriga med landtmäteriförrättningar i orterna sysselsatta personer, utan äfven tillerkänts åtskilliga andra, hvilkas befattningar ansetts taga krafterna mer än vanligt i anspråk eller på helsotillståndet utöfva en mera menlig inverkan, såsom gymnastiklärare, landtbruksingenjörer, provinsialläkare.»

»Beträffande åter den begärda förhöjningen i pensionsbeloppet anförde bemälda departementschef, att det väl blifvit satt i fråga, huruvida kommissionslandtmätare, då de icke af staten åtnjöte någon aflöning, kunde anses såsom i dess tjenst i egentlig mening anstälde, och om således de borde vara ens till någon pension berättigade. Utom det att representationen redan beviljat dem en sådan förmån, hvarigenom deras egenskap af statens tjenare äfven finge anses erkänd, förekomme dock i detta hänseende, att för vinnande af inträde i landtmätericorpsen fordrades att hafva aflagt en särskildt föreskrifven examen; att det tillkomme Eders Kongl. Maj:t att utnämna kommissionslandtmätare, och att befordran dertill icke vunnes, med mindre sökanden under en längre tids tjenstgöring ådagalagt säkra prof på skicklighet, nit och rättskaffenshet. Under utöfningen af sina åligganden finge kommissionslandtmätaren ock erfaras, att han vore en statens tjensteman. De förrätt-

ningar, hvartill enskildes förtroende kallade honom, finge han icke åtaga sig, utan att förordnas af offentlig myndighet, och för sina förrättningar stode han under en kontroll och hade han sig ålagd en redovisningsskyldighet, den förra må hända mera sträng och den senare med större allvar utkräfd, än för de fleste andre tjenstemän egde rum. Vål vore det sant, att han icke fått sig tillagd någon lön af staten, men om han härutinnan icke vore så lyckligt lottad, som t. ex. landtbruksingeniörer och undervisare i åtskilliga med jordbruket gemenskap egande näringar, hvilka personers verksamhet, i likhet med hans, i främsta rummet toges i anspråk för den enskilde jord-egarens gagn och bästa, men tillika, likasom ock landtmätarens, vore för befrämjande af landets modernäring samt således för vidmakthållande och höjande af landets deraf ytterst beroende välstånd af oundgängligt behof och omiskännelig vigt, så vore det ändock ej honom tillåtet att sjelf bestämma ersättningen för det biträde, han lemnade, utan denna ersättning utginge efter därför af Konungen utfärdad taxa. På landtmätarne hvilade dessutom ett för dem mycket betungande åliggande, hvarifrån de upprepade gånger förgäfves sökt befrielse, det åliggande nemligen att till statens arkiv utan ersättning aflemna renoveradt exemplar af en mängd kartor med tillhörande beskrifningar öfver skiften och andra förrättningar, som af dem verkställes, och till följd af föreskriften hvarom det allmänna utan allsköns uppoffring vore i besittning af dylika kartor och handlingar, hvilka, genom tusentals landtmätarens ansträngningar tillkomna och under lång följd af år samlade, egde enligt Landtmäteristyrelsens uppskattning ett värde, som vore att beräkna i millioner kronor och i mångfaldiga hänseenden tjenade till afhjelpande af behof, som eljest måste med betydande kostnader tillgodoses.»

»Instämmande i de åsigter, som sålunda blifvit uttalade, anser jag mig böra underställa Eders Kongl. Maj:ts pröfning, huruvida icke billigheten kräfver att hos Riksdagen göra förnyad framställning i ämnet. En ytterligare anledning att icke uppskjuta med en dylik framställning synes mig finnas deri, att det ena af de skäl, som inom Riksdagen anfördes mot det förra förslaget, numera förfallit, sedan, på sätt Landtmäteristyrelsen erinrat, genom den nya landtmäteritaxan åtskilliga arfvodesbelopp blifvit ganska betydligt nedsatta. Och hvad angår det andra skälet, eller möjligheten för Eders Kongl. Maj:t att utnämna kommissionslandtmätare till obegränsadt antal, så och jemte det jag tillåter mig erinra, att under åren 1880—1884 antalet redan nedgått från 261 till 212, får jag för min del hemställa, lika med Landtmäteristyrelsen, att frågan om en bestämd begränsning i kommissionslandtmätarnes antal bör komma under nådigt bedömande på samma gång som förslaget om förhöjda pensioner. Landtmäteristyrelsen har, såsom redan är nämndt, antagit, att detta antal kan begränsas till 150, de kommissions-

landtmätare, hvilka äro sysselsatte vid ekonomiska kartverken eller storskiftes- och afvittringsverken, oberäknade. För min del håller jag före, att antalet bör kunna än ytterligare inskränkas. Landtmäteristyrelsen har angifvit antalet arbets- och resedagar, som i tjensten användas af de vid allmänna skiftesverket sysselsatte andre och kommissionslandtmätare, till 35,000 och ansett, att för hvarje af desse landtmätare kan beräknas 280 arbets- och resedagar, allt för år. Mig synes, att det sålunda angifna antalet 280 bör kunna höjas till 330, med beräkning hvaraf kommissionslandtmätarnes antal skulle kunna nedsättas till 106. Då emellertid på det skäl, Landtmäteristyrelsen vidare anfört, det torde vara af nöden, att utöfver sistnämnda antal några kommissionslandtmätare finnas att tillgå, anser jag mig icke kunna förorda, att antalet kommissionslandtmätare bestämmes lägre än till 120, oberäknade de kommissionslandtmätare, hvilka äro anstälde vid ekonomiska kartverken eller, om kartverkskommissionens förslag om dessa kartverks sammanslagning med det topografiska varder genomfördt, vid rikets allmänna kartverk samt vid storskiftes- och afvittringsverken.»

»Mot Landtmäteristyrelsens förslag om utnämmande tills vidare af endast ett fåtal kommissionslandtmätare hvarje år har jag icke funnit anledning till anmärkning.»

Enär af de skäl, som tillförene åberopats emot en förbättring af pensionsvilkoren för kommissionslandtmätarne, nemligen de i landtmäteritaxan bestämda höga arfvodena och möjligheten för Kongl. Maj:t att till obegränsadt antal utnämna kommissionslandtmätare, numera det första försvagats derigenom att åtskilliga arfvoden blifvit något nedsatta, och det andra förfallit derigenom att Kongl. Maj:ts framställning hvilar på den uttryckligen angifna förutsättning, att antalet kommissionslandtmätare för framtiden må bestämmas till ett visst begränsadt antal, har Utskottet ansett sig böra i hufvudsak tillstyrka bifall till Kongl. Maj:ts förevarande förslag, dervid dock Utskottet icke funnit sig kunna understödja detsamma i hvad det afser rätt till pension redan vid 60 års ålder, enär enligt Utskottets förmenande giltiga skäl saknas att i detta hänseende frångå den för närvarande gällande bestämmelse, att kommissionslandtmätare för pensions erhållande bör hafva uppnått en lefnads-ålder af minst 65 år.

Vidare anser Utskottet olämpligt, att, såsom i första punkten af Kongl. Maj:ts förslag ifrågasättes, Kongl. Maj:ts pröfning af kommissionslandtmätares verksamhet såsom landtmäteritjenstemän uttryckligen skulle förklaras afse denna deras verksamhet endast »*så vida på dem berott*», enär ett sådant stadgande möjligen skulle kunna leda dertill, att mindre nitiske och, i följd deraf, mindre anlitade kommissionslandtmätare blefve hugnade med den högre pen-

sionen, under det att mera förtjente landtmätare, i afvaktan på ledigblifvandet af sålunda upptaget pensionsrum, finge nöjas med mindre pensionsbelopp.

Då det i Kongl. Maj:ts proposition förekommande uttrycket »rikets allmänna kartverk» sammanhänger med Kongl. Maj:ts under sjetta hufvudtiteln gjorda förslag angående det ekonomiska kartverkets förändring till ett rikets allmänna kartverk m. m., men detta förslag ej vunnit Riksdagens bifall, har Utskottet i sin hemställan dels uteslutit ofvannämnda uttryck och dels, der sådant erfordrats, utbytt detsamma mot orden »ekonomiska kartverket», hvilka angifva det fortfarande befintliga, verkliga förhållandet.

Utskottet hemställer därför,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må på det sätt bifallas, att Riksdagen medgifver:

- a) att under förutsättning att antalet *kommissionslandtmätare* för hela riket, oberäknadt dem, som äro sysselsatte vid rikets allmänna kartverk samt vid storskiftes- och afvittringsverken, bestämmes till 120 och att, intill dess antalet nedgått till denna siffra, ej flere än 4 årligen till kommissionslandtmätare befordras, må med ändring af nu gällande bestämmelser om kommissionslandtmätares och andre landtmätares pensionsförmåner från allmänna indragningsstaten i stället å samma stat uppföras 48 pensioner till belopp af 1,600 kronor för hvarje, att af Kongl. Maj:t, i den mån nämnda antal pensionsrum dertill lemna tillfälle, vid kommissionslandtmätares afgang från landtmäteristaten äfvensom från anställning vid ekonomiska kartverket, derest sådan innehafves, tilldelas kommissionslandtmätare, som uppnått 65 lefnadsår och tjenat minst 30 år samt under sammanräknade 25 år varit anstälde vid general-landtmäterikontoret eller vid ekonomiska kartverket eller såsom storskiftes- eller afvittringslandtmätare, vice kommissionslandtmätare eller kommissionslandtmätare och af Kongl. Maj:t pröfvas hafva under förenämnda 25 år varit verk-samma såsom landtmäteritjenstemän;
- b) att nuvarande kommissionslandtmätare må, sedan de uppnått 65 lefnadsår och tjenat 30 år, ega att vid afskedstagandet, derest de icke komma i åtnjutande af förenämnda förhöjda pensioner, uppföras å allmänna indragningsstaten till pension af 900 kronor med rättighet derjemte för dem att, i den ordning de undfått nådigt afsked, kunna, i mån

af äldres afgang, under de för de förhöjda pensionernas erhållande stadgade villkor uppföras till åtnjutande af det högre pensionsbeloppet; samt

- c) att den i tjenst kvarvarande andre landtmätaren må förklarar berättigad att under enahanda villkor som kommissionslandtmätarne komma i åtnjutande af de för desse föreslagna förbättringar i pensionsförmånerna.

6:o. Kongl. Maj:t har, med anledning af derom gjord och af Stuteri-öfverstyrelsen med förord insänd ansökning, föreslagit, att chefen för Ottenby stuteri, Hofstallmästaren Grefve *Fredrik Salomon Albrecht Mauritz Posse* måtte från och med månaden näst efter den, då han vid fyllda 65 år afgår från befattningen såsom chef för Ottenby stuteri, å allmänna indragningsstaten under sin återstående lifstid uppbära en årlig pension af 4,000 kronor.

Angående pension för chefen för Ottenby stuteri Grefve F. S. A. M. Posse.
[5.]

Enligt hvad i statsrådsprotokollet meddelas, inhemtas af ansökningshandlingarne, att sökanden, som är född den 15 Oktober 1820, blifvit den 25 Oktober 1837 antagen till sergeant vid Smålands grenadierbataljon; att han år 1842 blifvit underlöjtnant vid Smålands husarregemente och sedermera derstädes befordrats till löjtnant och ryttmästare, från hvilken sistnämnda beställning han år 1870 erhållit afsked; samt att sökanden redan derförut den 8 Mars 1867 erhållit förordnande att bestrida chefsbefattningen vid förenämnda stuteri, å hvilken befattning han år 1870 erhållit konstitutorial; och upplystes af ett handlingarne bifogadt läkarebetyg, att sökanden, ehuru i allmänhet åtnjutande god helsa, redan under närmaste åren antagligen icke komme att fullständigt bibehålla den skärpa, spänstighet och obehindrade rörelseförmåga, som erfordrades för att kunna i alla hänseenden väl sköta en befattning af ifrågavarande art.

Till följd af erhållen remiss har Statskontoret i afgifvet utåtande den 14 sistlidne November anført: att sökanden väl år 1885, då han fylde 65 år, uppnått den för civile embets- och tjenstemän i afseende å rätt till pension från allmänna indragningsstaten vid afskedstagandet stadgade lefnadsålder, likasom han redan tillbragt i statens tjenst längre tid, än som erfordrades för erhållande af sådan pension, men att, då de härom gifna allmänna föreskrifter icke kunde anses tillämpliga å innehafvare af tjenstbefattning vid stuterierna i riket, framställning borde till Riksdagen aflätas om rätt för sökanden att komma i åtnjutande af pension å nämnda stat, hvarföre Statskontoret — jemte tillkännagifvande att sökanden förutom åtskilliga naturaförmåner, upptagna till ett sammanräknadt värde af 577 kronor 68 öre, åtnjöte en kontant lön af 5,000 kronor samt att han, som, enligt hvad uppläst blifvit, allt sedan år 1870 varit berättigad till pension och fyllnads-

pension från arméns pensionskassa med tillhoppa 1,000 kronor, icke uppbure denna pension eller egde deraf komma i åtnjutande, så länge han innehade aflönings- eller pensionsförmåner, uppgående till 3,000 kronor — lika med Stuteriöfverstyrelsen hemställt, att Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagen aflåta proposition derom, att sökanden måtte tilläggas rättighet att, då han efter uppnådd lefnadsålder af 65 år afginge från chefsbefattningen vid Ottenby stuteri, å allmänna indragningsstaten under sin återstående lifstid uppbära en årlig pension till belopp, motsvarande 80 procent af hans kontanta lön, eller 4,000 kronor.

Rörande denna fråga torde Utskottet få erinra, att 1881 års Riksdag, i enlighet med Kongl. Maj:ts framställning, beviljat enahanda belopp som det nu föreslagna såsom pension åt chefen för Flyinge stuteri, Hofstallmästaren von Platen.

Då emellertid Utskottet inhemtat, att von Platen uppbar mer än 1,000 kronor högre aflöningsförmåner än Grefve Posse, samt att von Platen dessutom kunde åberopa ett något öfvervägande antal år såsom chef för stuteri, anser Utskottet det föreslagna pensionsbeloppet för Grefve Posse lämpligen böra bestämmas till 3,000 kronor; och hemställer Utskottet derföre,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må på det sätt af Riksdagen bifallas, att chefen för Ottenby stuteri, Hofstallmästaren Grefve Fredrik Salomon Albrecht Mauritz Posse må från och med månaden näst efter den, då han vid fylda 65 år afgår från befattningen såsom chef för Ottenby stuteri, å allmänna indragningsstaten under sin återstående lifstid uppbära en årlig pension af 3,000 kronor.

Angående pension för Kartografen E. O. Nordlinder. 7:o. Af Kongl. Maj:t är vidare föreslaget, att Kartografen vid Norrbottens läns ekonomiska kartverk *Erik Olof Nordlinder* måtte från och med månaden näst efter den, då han till följd deraf, att hans verksamhet såsom kartograf vid nämnda kartverk ej vidare erfordras, varder derifrån entledigad, å allmänna indragningsstaten under sin återstående lifstid uppbära en årlig pension af 1,250 kronor.

Af statsrådsprotokollet inhemtas, att Kongl. Maj:ts förevarande framställning föranledts af afdelningschefens för generalstabens topografiska afdelning skrifvelse den 30 sistlidne September, deruti afdelningschefen anför, att, sedan Norrbottens läns ekonomiska kartverk nu så fortskridit, att under loppet af år 1885 en del af kartverkets personal icke längre vore för kartverket behöflig, de af samma personal, som icke lämpligen kunde användas vid andra topografiska arbeten, borde vid nämnda tid entledigas; att bland

dem, som i första rummet komme att träffas af denna hårda lott, vore kartografen Erik Olof Nordlinder, hvilken under mångårig tjenstgöring vid kartverket, der han allt från dess början haft anställning, med nit och skicklighet fullgjort honom ålagda göromål, men numera i följd af ålder och sjuklighet blefve oförmögen att efter afskedet försörja sig genom mätningar eller andra med hans verksamhet såsom kartograf likartade arbeten på fältet och sålunda för sitt och de sinas uppehälle komme att uteslutande hänvisas till den ringa inkomst han uppburde såsom lärare i teckning vid allmänna läroverket i Luleå, i hvilken egenskap han enligt bifogadt intyg åtnjöte årlig lön, 1,250 kronor, och ett lönetillägg af 75 kronor för år; samt att Nordlinder icke egde någon förmögenhet och icke under tjenstgöringen varit i tillfälle att af sin aflöning bereda sig och sin familj skydd mot nöd under kommande dagar, i ty att hans årsarfvode ända till och med år 1874 högst uppgått till belopp af 1,500 kronor och först genom den lönereglering, som från och med år 1876 tillämpades för de ekonomiska kartverken, höjdes till det nuvarande beloppet, 2,500 kronor; och anhölle afdelningschefen, på grund af Nordlinders tjugufemåriga verksamhet och hvad afdelningschefen i öfrigt anfört, att Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagen göra framställning om beviljande åt Nordlinder af en årlig pension å allmänna indragningsstaten till ett belopp af 2,000 kronor, motsvarande åttio procent af hans nu innehafvande kartografarfvode.

Vidare inhemtades af skrifvelsen bilagda handlingar, att Nordlinder vore född den 17 Februari 1827 och gift samt hade en dotter, född 1867; att han sedan längre tid tillbaka lidit af gikt och njursten samt till följd deraf vore urständssatt att tjenstgöra vid mätningar ute å marken; att hans synförmåga betydligt aftagit samt att Nordlinder, enligt hvad företedt prestbetyg innehölle, icke under sin tjenstetid förvärfvat någon enskild förmögenhet; och hade landshöfdingen H. A. Widmark i afgifvit intyg vitsordat, att under de 14 år, landshöfdingen Widmark tjenstgjort såsom förman vid Norrbottens läns ekonomiska kartverk, Nordlinder med flit, ordentlighet, noggrannhet och punktlighet fullgjort alla göromål, hvilka åt honom uppdragits; hvarföre och då Nordlinder numera till följd af framskriden ålder och försvagad helsa icke längre torde kunna fortfara med en så ansträngande befattning som en kartografs, landshöfdingen ansåge sig med fullt skäl kunna rekommendera Nordlinder till, på samma gång landshöfdingen kunde vitsorda hans behof af den pension å allmänna indragningsstaten, hvarpå ett pligttroget och träget arbete i statens tjenst kunde göra anspråk.

Statskontoret, hvars utlåtande i ärendet blifvit infordradt, hade deri anfört, att ehuru Nordlinder icke på långt när uppnått den i pensionsförfattningarne föreskrifna lefnads- och tjensteålder, Statskontoret likväl, med af-

seende å hans jemförelsevis långvariga, nitiska tjenstgöring samt vitsordade sjuklighet och obemedlade ställning, funne sig kunna tillstyrka, att någon pensionsförmån beredd Nordlinder vid afgången från kartografbefattningen; men att Statskontoret, enär Nordlinder fortfarande innehade anställning såsom lärare i teckning vid allmänt läroverk med en fast aflöning af 1,250 kronor, ansåge pensionen ej böra bestämmas högre än till femtio procent af kartografarfvodet.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer Utskottet,

att Kongl. Maj:ts ofvanberörda framställning må af Riksdagen bifallas.

8:o. Sedan, enligt hvad Statsrådet och Chefen för Kongl. Ecklesiastikdepartementet i skrifvelse den 7 innevarande månad anmält, Läroverksadjunkten *Robert Wilhelm Gillberg* den 8 sistlidne Mars affidit, har följaktligen frågan om den af Kongl. Maj:t för bemälda Gillberg äskade pension förfallit, hvilket Utskottet härmed skolat för Riksdagen

Angående
pension för
läroverks-
adjunkten
R. W. Gill-
berg.
[7.]

anmäla.

9:o. I enlighet med derom gjord och af domkapitlet i Kalmar understödd ansökning har Kongl. Maj:t föreslagit, att teckningsläraren vid allmänna läroverket i Kalmar *Sven Gustaf Lindblom* måtte från och med månaden näst efter den, då han efter erhållet afsked frånträder sin befattning såsom lärare i teckning vid nämnda läroverk, under sin återstående listid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 1,500 kronor.

Angående
pension för
tecknings-
läraren S. G.
Lindblom.
[8.]

Af statsrådsprotokollet inhemtas, att sökanden är född den 15 September 1810; att han alltsedan början af höstterminen 1843 oafbrutet bestridt teckningsläraretjenst först vid f. d. gymnasium samt förenade lärdoms- och apologistskolan i Kalmar samt derefter, sedan Kongl. Maj:t förklarar honom kompetent att söka teckningsläraretjensten vid högre elementarläroverket i nämnda stad och domkapitlet den 2 September 1859 derå meddelat honom fullmakt vid berörda högre elementar- eller allmänna läroverk; samt att sökanden förutom denna anställning, hvarunder han enligt intyg af vederbörande eforus fullgjort sin undervisningsskyldighet under nitiskt och troget användande af all den förmåga och skicklighet, som stått honom till buds, äfven innehåft förordnande att förestå gymnastiklärarebefattning vid först omförmälda undervisningsanstalter från och med höstterminen 1850 till och med vårterminen 1859 samt vid Kalmar folkskolelärareseminarium från och med höstterminen 1850 till och med vårterminen 1866.

Uti infordradt utlåtande hade Statskontoret anført: att genom Kongl. brefvet den 16 Mars 1858 stadgats, att lärarne vid rikets elementarläroverk skulle dädanefter komma i åtnjutande af enahanda pensionsrätt å allmänna indragningsstaten, som enligt då gällande författningar tillkomme civile embets- och tjänstemän; att detta stadgande hittills ansetts icke skola tillämpas å lärare i teckning vid dessa läroverk, utan att i de fall, då sådane lärare af Kongl. Maj:t beviljats pension å nämnda stat vid afskedstagandet, sådant skett efter nådig framställning i ämnet till Riksdagen; och hade Statskontoret, då sökanden för länge sedan uppfyllt de, enligt Kongl. förordningen den 24 Januari 1778 med flera äldre författningar, i afseende å civile tjänstemäns pensionsrätt föreskrifna vilkor af uppnådd 70 års ålder och minst 30 års oafbruten tjänstgöring i statens tjänst, med hemtadt stöd jemväl af Kongl. brefvet den 29 Juni 1883, i hvad det rörde rätt till pension för läraren i teckning vid högre allmänna läroverket i Venersborg F. A. Zettergren, hemställt, att framställning måtte aflåtas till Riksdagen om pension för sökanden till belopp af 1,500 kronor.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt och då Riksdagen förut i likartade fall beviljat pension, hemställer Utskottet,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

10:o. I anledning af en af Konungens Befallningshafvande i Kalmar län till Kongl. Maj:t insänd ansökning af förmyndaren för sinnessjuke provinsialläkaren i Ölands södra distrikt, medicine doktorn och kirurgie magistern *Claes Samuel Zacharias Kuylenstjerna*, har Kongl. Maj:t föreslagit, att bemälde Kuylenstjerna måtte från och med månaden näst efter den, då afsked från provinsialläkaretjensten varder honom beviljad, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 1,500 kronor.

*Angående
pension för
provinsial-
läkaren C. S.
Z. Kuylen-
stjerna.*
[9.]

Af de till ärendet hörande handlingar inhemtas, enligt hvad statsrådsprotokollet gifver vid handen, att Kuylenstjerna är född den 30 September 1822 och sålunda uppnått en ålder af 62 år; att han, efter att år 1849 hafva afslutat sina medicinska studier, innehåft åtskilliga förordnanden såsom läkare, till dess han år 1858 utnämndes till läkare vid Elfsborgs läns lasarett och kurhus i Venersborg, från hvilken befattning han år 1878 afgått med pension; att, sedan han derefter tjänstgjort någon tid såsom tillförordnad provinsialläkare, han den 3 September 1880 utnämnts till provinsialläkare i Ölands södra distrikt; att, på sätt ett af vederbörande öfverläkare vid Vexjö hospital den 5 September 1884 utfärdadt intyg utvisade, Kuylenstjerna vore lidande af sinnessjukdom (förryckthet) och att denna hos Kuylenstjerna pe-

riodiskt återkommande sjukdom, enligt hvad erfarenheten gäfvé vid handen, vore att anse såsom obotlig; samt att, enligt af Kuylentjernas förmyndare meddelade intyg, dels Kuylentjernas tillgångar ej räckte till gäldande af mera än högst 50 procent af hans skulder, dels den pension, Kuylentjerna såsom f. d. lasarettsläkare i Venersborg uppbure, utgjorde 800 kronor årligen.

Kongl. Maj:ts Befallningshafvande hade vid öfverlemnandet af ifrågasvarande ansökning anført, att, enär icke någon anledning funnes till antagande, att provinsialläkaren Kuylentjerna någonsin kunde komma att återinträda i tjenstledighet, samt under de senare åren, då Kuylentjerna åtnjutit oafbruten tjenstledighet, åtskilliga ombyten måst göras af vikarierande läkare, utan att någon af desse varit på grund af aflagda kunskapsprof berättigad att fullgöra alla en provinsialläkare åliggande tjenstepligter, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, i öfverensstämmelse jemväl med en i orten allmänt uttalad önskan, för sin del tillstyrkte, att ansökningen måtte vinna det afseende, hvarigenom Kuylentjernas definitiva afgang från tjensten beredd.

I afgifna utlåtanden hade så väl Medicinalstyrelsen som Statskontoret hemställt, att proposition måtte aflåtas till Riksdagen om Kuylentjernas uppförande å allmänna indragningsstaten, dervid Statskontoret uti sitt utlåtande dels erinrat, att i afseende å provinsialläkares pensionsrätt vore enligt Kongl. brefvet den 10 Juli 1884 stadgadt, att provinsialläkare vid fyllda 60 år och efter 25 års tjenstgöring i statens tjenst, af hvilka 20 år såsom provinsialläkare, egde att derifrån afgå med pension å allmänna indragningsstaten till belopp af 4,000 kronor, dels ock framhållit, att Kuylentjerna uppnått högre ålder, än som fordrades för provinsialläkares rätt till pension å indragningsstat vid afskedstagandet, under det att deremot hans tjenstetid ej på långt när motsvarade hvad i detta hänseende föreskrifvits, i det han endast 4 år varit ordinarie provinsialläkare och derförutom bestridt tillfälliga förordnanden såsom provinsialläkare och annan läkarebefattning i statens tjenst under något mer än 9 år. Men då Kuylentjerna emellertid efter all sannolikhet vore till vidare tjenstgöring såsom provinsialläkare oförmögen, hade Statskontoret, med åberopande jemväl af Rikets Ständers vid 1853—1854 års riksdag meddelade förklarande angående sinnessvag tjenstemans skiljande från ordinarie beställning i rikets tjenst, ansett sig böra hemställa, det Kongl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen, att provinsialläkaren Kuylentjerna, hvilken i denna egenkap innehade lön å stat till belopp af 2,000 kronor, finge från och med månaden näst efter den, uti hvilken afsked från tjensten blefve honom beviljadt, uppföras å allmänna indragningsstaten till åtnjutande af en årlig pension, som likväl med afseende å hans jemförelsevis korta tjenstetid syntes böra bestämmas till endast tre fjerdedelar af lönen eller 1,500 kronor, motsvarande det belopp, han under tjenstledighet för sjukdom vore berättigad uppbära.

Under återopande af hvad sålunda blifvit anfördt och då det med afseende å läkarevården inom ofvan omförmälda distrikt synes vara af vigt att Kuylenstjerna, hvilkens sinnessjukdom, enligt hvad det ofvananmärkta läkarebetyget gifver vid handen, är att anse såsom obotlig, må kunna entledigas från sin befattning, hemställer Utskottet,

att Riksdagen må bifalla Kongl. Maj:ts förevarande framställning.

11:o. Uppå derom af styrelsen för Chalmers tekniska läroanstalt i Göteborg gjord framställning har Kongl. Maj:t föreslagit, att läraren i verkstadsarbete vid nämnda läroanstalt *Per Olof Dalén* måtte, sedan han efter ingången af år 1886 från sin tjänst undfått afsked, från och med månaden näst derefter å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 3,000 kronor.

Angående pension för läraren vid Chalmers tekniska läroanstalt i Göteborg
P. O. Dalén.

Af statsrådsprotokollet inhemtas, att Dalén är född den 2 Juni 1823; att han från och med Juli månad 1852 innehaft sin ifrågavarande befattning; samt att han, enligt hvad ett den 8 sistlidne Augusti utfärdadt läkarebetyg utvisade, lede af kroniska sjukåkommor i andningsorganen och underlivet, hvarjemte själskrafternas spänstighet vore minskad, i följd hvaraf Daléns arbetsförmåga vore mycket nedsatt.

[10.]

Till stöd för sin ofvanberörda anhållan hade styrelsen hufvudsakligen anført, att Dalén, som år 1886 komme att uppnå en ålder af 63 lefnads- och 34 tjensteår, innehade en genom dertill hörande åligganden mycket ansträngande befattning; att Dalén med synnerligt nit och stor pligttrohet samt, så länge kropps- och själskrafter varit oförminskade, jemväl med stor skicklighet fullgjort sina åligganden; att det dock numera i anseende till Daléns sjuklighet vore förenadt med stora svårigheter för honom att på ett nöjaktigt sätt sköta sin befattning, hvilken med 29 timmars tjenstgöring i veckan och skyldighet att under en stor del af denna tid samtidigt undervisa ett antal elever, öfverstigande 50, kräfde stor kroppslig rörlighet och styrka i förening med själens spänstighet och liflighet; samt att särskildt för den nedre afdelningen af läroanstalten, der verkstadsarbetena utgjorde ett af hufvudämnen, vore af stor betydelse, att en kraftig och tidsenlig undervisning i detta ämne meddelades eleverna.

I inforrdadt utlåtande anförde Statskontoret, att i den för ifrågavarande läroanstalt genom Kongl. bref den 1 Juni 1877 fastställda aflönings- och utgiftsstat funnes bland lärarepersonalen uppförd en lärare i verkstadsarbete med lön till belopp af 3,000 kronor; att vid nyssnämnda års riksdag allenast lektorerna vid anstalten fått sig tillförsäkrad pensionsrätt enligt för lektorerna vid elementarläroverken gällande grunder, hvaremot för öfrige lärare vid

anstalten pensionsrätt å allmänna indragningsstaten icke vore medgifven; men att emellertid, med afseende å Daléns långvariga och synnerligen väl vitsordade tjänstgöring samt då han, enligt hvad styrelsen upplyst och läkarebetyget jemväl utvisade, numera vore till arbetsförmågan mycket nedsatt och således ej kunde på ett tillfredsställande sätt sköta en så ansträngande befattning som den ifrågavarande, Statskontoret tillstyrkte, att Kongl. Maj:t måtte till Riksdagen göra framställning om rätt för Dalén att å allmänna indragningsstaten uppbära en hans lön motsvarande pension af 3,000 kronor.

Ehuru, på grund af hvad sålunda blifvit anfördt, pension synes böra Dalén tilldelas, har Utskottet ej ansett sig böra tillstyrka densamma till högre belopp än åttio procent af den åtnjutna lönen; och hemställer Utskottet alltså,

att Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning må på det sätt af Riksdagen bifallas, att läraren i verkstadsarbete vid Chalmers tekniska läroanstalt i Göteborg Per Olof Dalén må, sedan han efter ingången af år 1886 från sin tjenst undfått afsked, från och med månaden näst derefter å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 2,400 kronor.

12:o. Kongl. Maj:t har vidare, med anledning af en af öfverläraren vid tekniska skolan i Stockholm August Paschs enka *Hedvig Sofia Elisabeth Pasch*, född Lundh, hos styrelsen för nämnda skola gjord och af styrelsen med skrifvelse till Kommerskollegium öfverlemnad ansökning, föreslagit, att Enkan Pasch måtte från och med sistlidne Augusti månad, så länge hon lefver enka, å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 400 kronor.

Angående
pension för
enkan efter
öfverläraren
vid tekniska
skolan i
Stockholm.
A. Pasch.

[11.]

Af statsrådsprotokollet inhemtas, att öfverläraren Pasch, som var född den 30 Augusti 1833, från år 1855 varit anställd såsom lärare först vid svenska slöjdföreningens skola, sedermera vid den derur utbildade slöjdskolan och slutligen, efter dennas omorganisation, vid tekniska skolan i Stockholm; att han derunder meddelat undervisning i hvarjehanda ämnen, såsom kemi och fysik, perspektivlära, frihandsteckning, klotsteckning, ornamentsteckning, konstruktionslära och beskrifvande geometri; att han derjemte från 1857 innehåft bibliotekariebefattningen och från 1870 varit kassaförvaltare vid skolan; att han vid sin död, hvilken inträffat den 16 sistlidne Juli, åtnjutit en årlig lön af tillhoppa 4,500 kronor i de af honom då innehafda befattningar vid skolan; att Pasch vidare från och med höstterminen 1856 till och med vårterminen innevarande år varit anställd såsom assistent i beskrifvande geometri och ritkonst vid teknologiska institutet eller tekniska

högskolan i Stockholm samt derjemte utfört särskilda honom lemnade offentliga uppdrag; att Pasch, enligt styrelsens vitsord, under den långa tid af nära trettio år, som han utöfvat ofvan omförmälda lärareverksamhet, på ett synnerligen förtjenstfullt och för industrien gagnande sätt skött sina befattningar och genom utgifvandet af värderika läroböcker i vidsträcktare kretsar med berömvärdt nit verkat i upplysningens tjänst beträffande såväl den allmänna som yrkesarbetarens mera speciella bildning; att i dödsboet efter Pasch, hvilken förutom enkan efterlemnad en dotter, född 1861, tillgångarne vid hållen bouppteckning beräknats till 2,859 kronor 72 öre och skulderna till 7,361 kronor 1 öre; samt att enkan Pasch, hvilken således befinner sig i fullkomligt medellösa omständigheter, är, enligt läkarebetyg, till följd af nervöst hjertlidande och allmän svaghet alldeles oförmögen att med sitt arbete försörja sig och sin dotter.

I enlighet med hvad styrelsen för tekniska skolan hemställt hade Kommerskollegium, under åberopande af hvad i ärendet förekommit och med hänsyn dertill att Pasch i lifstiden icke egt att för enkan och dottern bereda inträde till vinnande af pension i någon af de med statsbidrag till en del underhållna enke- och pupillkassorna, tillstyrkt framställning till Riksdagen om beviljande åt enkan Pasch af en årlig pension, att, så länge hon i enkestånd förblefve, utgå till det belopp, Kongl. Maj:t kunde finna skäligt föreslå; och hade Kommerskollegium med afseende härå erinrat, att 1877 års Riksdag, med bifall till nådig proposition, beviljat enkan efter föreståndaren för tekniska elementarskolan i Borås S. Th. Göransson en årlig pension af 400 kronor.

Efter erhållen remiss hade jemväl Statskontoret yttrat sig uti ifrågasvarande ärende och med afseende å hvad Kommerskollegium i frågan anförut förordat bifall till den gjorda framställningen; hvarjemte Statskontoret, med stöd såväl af det utaf Kommerskollegium åberopade beslut vid 1877 års riksdag som ock deraf att vid 1880 års riksdag pension till belopp jemväl af 400 kronor blifvit tillerkänd kaptenen Schartaus enka, anser sig kunna tillstyrka aflåtande af framställning till Riksdagen om årlig pension för enkan Pasch från allmänna indragningsstaten till belopp af 400 kronor, att af henne från och med Augusti månad innevarande år åtnjutas, så länge hon förblefve i sitt nuvarande enkestånd.

Redan vid föregående tillfällen har Utskottet funnit sig böra framhålla, att framställningar om pensioner åt aflidne embets- och tjänstemäns enkor och barn i allmänhet icke böra af Riksdagen bifallas samt att afvikelse från denna regel endast i sällsynta fall må ega rum.

Då likväl, såsom af det ofvananfömda synes, Pasch icke egt att för enkan bereda inträde till vinnande af pension i någon af de med statsbidrag

till en del underhållna enke- och pupillkassorna samt i betraktande deraf, att Riksdagen förut i tvenne fall likartade med det ifrågavarande beviljat pension, anser sig Utskottet kunna tillstyrka bifall till Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning; och hemställer Utskottet därför,

att öfverläraren vid tekniska skolan i Stockholm August Paschs enka Hedvig Sofia Elisabeth Pasch, född Lundh, må från och med sista lidne Augusti månad, så länge hon lefver enka, å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 400 kronor.

Angående
personligt
lönetillskott
åt labora-
torn, doktor
R. A. A.
Tigerstedt.

13:o. I anledning af en af Karolinska mediko-kirurgiska institutets lärarekollegium gjord och af universitetskanslern förordad framställning har Kongl. Maj:t föreslagit, att å allmänna indragningsstaten måtte anvisas ett personligt lönetillskott å 1,500 kronor årligen för laboratorn vid Karolinska mediko-kirurgiska institutets fysiologiska laboratorium, doktor R. A. A. Tigerstedt, att af honom utgå så länge han omförmälda laboratorstjenst bestrider.

Till stöd för ifrågavarande framställning hade, enligt hvad af statsrådsprotokollet inhemtas, nämnda lärarekollegium erinrat derom, att det under den sista tiden visat sig vara förenadt med synnerligen stora svårigheter att få lärareplatserna inom de teoretiska facken vid institutet besatta med fullt kompetenta personer. Orsaken till detta i hög grad bekymmersamma förhållande vore utan tvifvel i främsta rummet att söka deri, att för de unge män, som genomgått den långa och kostsamma medicinska kursen, och framför allt för de till begåfning och kunskaper mera framstående bland dem i allmänhet erbjöde sig ganska stora utsigter att genom utöfvande af medicinsk praktik inom en jemförelsevis kort tid ernå en oberoende och i många fall till och med mycket god ekonomisk ställning, under det att lärareverksamheten inom de teoretiska facken, äfven sedan befordran till de högst aflönade tjänstebefattningarne vunnits, i ekonomiskt hänseende knappt kunde tillfredsställa de måttligaste anspråk, synnerligast i de talrika fall, der sådan befordran först efter lång väntan med otillräckliga löneinkomster och under fortsatt skuldsättning kunnat erhållas. Under dessa omständigheter vore det en pligt att så vidt möjligt vidtaga sådana åtgärder, att icke begåfvade män, som redan utmärkt sig genom framgångsrik vetenskaplig och lärareverksamhet, af otillräcklig aflöning tvunges att till svår skada för den medicinska undervisningen öfvergifva det läroverk, åt hvars tjänst de med heder egnat sina krafter. För närvarande ville emellertid icke läkarekollegiet föreslå någon allmän löneförhöjning för de teoretiska lärarebefattningarne

[12.]

vid institutet, utan trodde, att det afsedda ändamålet kunde för tillfället på ett någorlunda tillfredsställande sätt vinnas, om åt framstående personer, som innehade svagt aflönade befattningar och hvilkas bibehållande vid läroverket vore synnerligen önskvärdt, anvisades en personlig löneförhöjning, som utginge, intill dess de blefve befordrade till ordinarie professorstjenst. Och i detta hänseende ansåg sig lärarekollegiet böra fästa uppmärksamheten på nuvarande innehafvaren af laboratorstjensten vid institutets fysiologiska laboratorium, medicine doktorn Robert Adolf Armand Tigerstedt, som såväl genom framstående vetenskaplig verksamhet som ock genom det utmärkta sätt, på hvilket han ledt undervisningen och öfningarne på nämnda laboratorium, gjort sig i hög grad förtjent af att komma i åtnjutande af någon förbättring i sin nu till endast 3,000 kronor uppgående aflöning.

Till en början torde Utskottet få anmärka det, enligt Utskottets förmenande, oegentliga deri, att Kongl. Maj:t nu, likasom vid föregående års riksdag, föreslagit uppförande under nionde hufvudtiteln af lönebelopp, som rätteligen tillhöra den åttonde.

Beträffande framställningen i öfrigt, har Utskottet visserligen icke förbisett nödvändigheten af att vid institutet söka fästa en framstående och svårersättlig lärare, men enär den aflöning laboratorn åtnjuter icke kan anses i och för sig obetydlig, samt ifrågavarande befattning icke torde vara af den beskaffenhet, att den omöjliggör för innehafvaren att genom enskild praktik bereda sig ökade inkomster, anser Utskottet det äskade beloppet kunna utan olägenhet nedsättas till 1,000 kronor. Utskottet hemställer därför,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må på det sätt af Riksdagen bifallas, att å allmänna indragningsstaten anvisas ett personligt lönetillskott å 1,000 kronor årligen för laboratorn vid Karolinska mediko-kirurgiska institutets fysiologiska laboratorium R. A. A. Tigerstedt, att utgå så länge han omförmälda laboratorstjenst bestrider.

14:o. Kongl. Maj:t har föreslagit, att å allmänna indragningsstaten för år 1886 måtte anvisas ett anslag af 10,000 kronor, att enligt de närmare bestämmelser, Kongl. Maj:t kan finna godt att meddela, användas till understöd af högst 250 kronor åt sådana äldre behöfvande folkskolelärare, hvilka oförvitligen skött sin tjenst, men derifrån erhållit afsked före år 1867.

Angående understöd för år 1886 åt äldre behöfvande folkskolelärare.

[13.]

Rörande ifrågavarande framställning torde Utskottet få erinra, att i anledning af enskild motionärs förslag sistlidet års Riksdag å allmänna in-

dragningsstaten för år 1885 stälde till Kongl. Maj:ts disposition för ofvannämnda ändamål enahanda belopp som det nu föreslagna.

Af statsrådsprotokollet inhemtas, att, sedan samtliga domkapitlen och Stockholms stads konsistorium blifvit i ämnet hörda, Kongl. Maj:t den 12 December sistlidet år utfärdat kungörelse angående understöd för år 1885 åt äldre behöfvande folkskolelärare, samt att då de skäl, som föranledt anslaget beviljande för år 1885, äfven måste gälla för kommande år samt någon erfarenhet ännu icke vunnits, huruvida det belopp, som för år 1885 beviljats, vore för högt eller för lågt beräknadt, vederbörande departementschef föreslagit, att jemväl för år 1886 ett anslag af 10,000 kronor måtte till förenämnda ändamål äskas.

Utskottet hemställer,

att hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit må af Riksdagen bifallas.

Angående
pension för
Kanslisten
C. T. Uttermarck.
[14.]

15:o. Vidare har Kongl. Maj:t föreslagit, att för Kanslisten i Kammarkollegium *Carl Theodor Uttermarck* måtte å allmänna indragningsstaten uppföras en årlig pension af 600 kronor, att, jemte den pension från civilstatens pensionsinrättning af 600 kronor, hvartill han efter erläggande af retroaktivafgifter kan varda berättigad, utgå från och med månaden näst efter den, under hvilken afsked från kanslisttjensten honom beviljas.

Af statsrådsprotokollet (sid. 4—6) inhemtas, att bemälda *Uttermarck*, hvilken är den ende, som numera kvarstår å Kammarkollegii gamla stat, är född den 18 Juli 1825; att han antogs den 28 Juni 1849 till extra ordinarie kammarskrifvare i Kammarkollegium, der han den 17 Januari 1862 utnämndes till kanslist och sedermera transporterades till sin nu innehafvande befattning såsom kanslist å kollegiets registratorskontor, hvilken befattning vid embetsverkets nya organisation blifvit indragen.

Sedan Juni månad 1862 hade emellertid *Uttermarck* åtnjutit tjenstledighet; och upplyser i afseende härå ett af medicine doktorn I. V. *Broberg* den 1 Oktober 1884 utgifvet läkarebetyg: att *Uttermarck*, som för omkring 22 år sedan skadade sig vid ett fall ur ett åkdon, ännu lider af följderna deraf, hvilka yttra sig i aftyning (atrophie) af venstra benet samt värk och snart inträdande trötthet deri, så snart detsamma något öfveranstränges, samt att föga utsigt finnes för att han, som nu är nära 60 år gammal och dessutom af det långvariga lidandet försvagad, så att hans högra arm ej tillåter någon längre fortsatt skrifning, skall kunna vinna någon så betydlig helsoförbättring, att han blir iståndsatt att sina tjensteåligganden uppfylla.

Med anledning af Uttermarcks sjukdom föreslog Kongl. Maj:t i proposition till 1877 års Riksdag, att honom måtte beviljas pension å allmänna indragningsstaten till belopp, motsvarande den med befattningen förenade lön, 1,200 kronor; men Riksdagen beviljade densamma endast till belopp af 900 kronor. Uttermarck, som icke begagnat sig häraf, qvarstode således å öfvergångsstat och vore genom nådigt bref den 16 Januari 1880 förklarad berättigad att, med befrielse tills vidare från tjänstgöring, årligen uppbära 1,200 kronor.

I en af Kammarkollegium insänd och förordad ansökning hade nu Uttermarck, med förmälan att han vore i saknad af enskild förmögenhet, hvaraf han kunde hafva sitt uppehälle, samt att han i anseende till stegrade pris å lifsförnödenheter och sitt sjukdomstillstånd, som fordrade både läkarevård och andras biträde, för nödtorftigt uppehälle hade behof af 1,200 kronor årligen, i underdånighet anhållit att, då utsigt ej funnes för att han skulle blifva så till helsan återsteld, att han kunde inträda i tjänstgöring, få, med åtnjutande af skilnaden mellan den pension från civilstatens pensionsinrättning, hvartill han efter erlagda retroaktivaavgifter trodde sig berättigad, och hans enligt kollegii gamla stat till 1,200 kronor uppgående lön, eller 600 kronor, å indragningsstat förflyttas.

Öfver ifrågavarande ansökning hade yttrande inhemtats från Statskontoret, som tillstyrkt bifall till densamma; hvarjemte Direktionen öfver civilstatens pensionsinrättning meddelat, att, sedan 161 kronor blefve af Uttermarck till inrättningen erlagda, han egde att från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked från kanslistbefattningen honom meddelades, för sin återstående lifstid tillträda pension i tjenstemannafondens sjette klass med 600 kronor om året.

Då af det ofvan anmärkta läkarebetyget framgår, att Uttermarck icke kan antagas blifva till helsan så förbättrad, att han kan återinträda i tjänstgöring, får Utskottet, vid det förhållande att Uttermarck är berättigad att fortfarande uppbära i lön 1,200 kronor, samt att genom beviljandet af det äskade pensionsbeloppet en besparing för statsverket af 600 kronor alltså komme att uppstå, tillstyrka bifall till hvad Kongl. Maj:t föreslagit, hvadan Utskottet hemställer,

att för Kanslisten i Kammarkollegium Carl Theodor Uttermarck må å allmänna indragningsstaten uppföras en årlig pension af 600 kronor att, jemte den pension från civilstatens pensionsinrättning af 600 kronor, hvartill han efter erläggande af retroaktivaavgifter kan varda berättigad, utgå från och med månaden näst efter den, under hvilken afsked från kanslisttjensten honom beviljas.

Angående
pension för
Regements-
kommissa-
sarien J. A.
Lagergren.

16:o. Uti särskild den 5 sistlidne Februari till Riksdagen aflåten proposition (N:o 22) har Kongl. Maj:t uppå derom gjord ansökning föreslagit, att Regementskommissarien vid Hallands infanteribataljon, Kaptenen i armén *Johan August Lagergren* måtte från och med månaden näst efter den, hvarunder han efter fyllda 65 år afgår från regementskommissariebefattningen, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 1,200 kronor.

Af det den Kongl. propositionen bilagda statsrådsprotokoll inhemtas hufvudsakligen:

att Lagergren, som är född den 29 Februari 1820, den 17 Februari 1836 antagits till sergeant och hautboist vid Kronobergs regemente samt den 30 Juli 1847 befordrats till fanjunkare vid Hallands infanteribataljon;

att han sedermera enligt förordnande bestridt dels från år 1859 redögörarebefattningen och dels från år 1869 regementskommissariebefattningen vid nämnda bataljon, hvarefter, sedan sistnämnda befattning vid bataljonen kungjorts till återbesättande ledig, Lagergren den 30 September 1880 konstituerats och förordnats att tillsvidare vara regementskommissarie vid bataljonen mot åtnjutande af det genom Kongl. brefvet den 9 April 1880 bestämda arfvode af 1,500 kronor om året; samt

att chefen för oftanämnda bataljon vitsordat, att Lagergren under sin tjenstetid på ett utmärkt förtjenstfullt sätt skött sina åligganden.

I anledning af Lagergrens ansökning hade vidare Arméförvaltningen anfört, att Lagergren vid sin numera framskridna lefnadsålder af nära 65 år icke kunde anses ega tillräcklig kraft och förmåga att behörigen fullgöra sina tjensteåligganden samt att, i betraktande häraf, och då Lagergren allt från 1859, eller 26 år, med bedrande vitsord bestridt redögöraregöromålen vid bataljonen, hvartill komme att han haft flerårig anställning i underofficersgrader, ehuru icke omfattande nog lång tidrymd för att berättiga honom till pension från arméns pensionskassa, Arméförvaltningen funnit med billighet öfverensstämmande, att sökanden, på sätt vid flera föregående tillfällen blifvit ålderstigne och otjenstbare regementskommissarier förunnadt, bereddes tillfälle att efter afgång från sin befattning komma i åtnjutande af årligt underhåll; och hade Arméförvaltningen på grund deraf hemställt, det Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att uppföra Lagergren å allmänna indragningsstaten till åtnjutande af ett årligt pensionsbelopp, som, vid det förhållande att Lagergren, derest han åtnjöte lön på stat, skulle gt att enligt nya pensionsregleringen uppbära i pension 80 procent å lönen, syntes böra, i samma procenttal af hans till 1,500 kronor uppgående regementskommissariearfvode, bestämmas till 1,200 kronor.

Med afseende derå att Riksdagen vid föregående tillfällen beviljat pension å allmänna indragningsstaten åt regementskommissarier, hvilka, såsom aflönade endast med arfvode, icke varit inbegripna i den allmänna pensioneringen för armén, anser sig Utskottet väl böra tillstyrka pension åt Lagergren, men då han innehåft sin ifrågavarande anställning endast på förordnande, har Utskottet funnit denna böra bestämmas till allenast 1,000 kronor; och hemställer Utskottet derföre,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må på det sätt af Riksdagen bifallas, att Regementskommissarien vid Hallands infanteribataljon Johan August Lagergren må från och med månaden näst efter den, hvarunder han efter fyllda 65 år afgår från regementskommissariebefattningen, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 1,000 kronor.

17:o. Vidare har Kongl. Maj:t uti nyssberörda proposition (N:o 22) i anledning af derom gjord ansökning föreslagit, att förre Regementskommissarien, numera Förrådsförvaltaren vid Lifregementets dragoncorps, Underlöjtnanten i armén *Per Konrad Zetterman* från ingången af månaden näst efter den, i hvilken han erhåller afsked från förrådsförvaltaretjensten, måtte å allmänna indragningsstaten under sin återstående lifstid åtnjuta en årlig pension af tre hundra trettio kronor, ävensom att innehafvandet af denna pension ej måtte utgöra hinder för Zetterman att uppbära den honom enligt Kongl. brefvet den 22 Juni 1877 tillkommande fyllnad i hans från arméns pensionskassa utgående fanjunkarepension.

Angående pension åt Underlöjtnanten P. K. Zetterman.

Af förut åberopade statsrådsprotokoll inhemtas:

att Zetterman, som uppnått 71 års ålder, i anseende till aftagande kroppskrafter ansett sig böra från förrådsförvaltarebefattningen afgå;

att sekundchefen i förutnämnda corps, jemte vitsordande att Zetterman med utmärkt nit, redbarhet och skicklighet under en tid af 52 år skött olika tjänstebefattningar vid corpsen, nemligen dels såsom sergeant och fanjunkare och dels från 1869 såsom regementskommissarie och förrådsförvaltare, tillstyrkt, att, med hänsyn till Zettermans långvariga och hedrande tjänstetid samt då han saknade förmåga att efter afskedstagandet med eget arbete förskaffa sig behöflig inkomst för egen och tvenne barns framtida bergning. Zetterman måtte beredas en tilläggspension af 600 kronor, hvilken tillsammans med fanjunkarepensionen, 870 kronor, skulle ungefär motsvara hans regementskommissariearfvode; samt

att vidare Arméförvaltningen i afgifvet utlåtande jemväl tillstyrkt framställning om pension för Zetterman, hvarjemte Arméförvaltningen upplyst, att Zetterman, som till förrådsförvaltarebefattningen öfvergått från den indragna regementskommissariesysslan, uppbure det för sistnämnda syssla bestämde arfvode, 1,400 kronor, och tillika i egenskap af persedelredogörare vid kavallerivolontär- och korporalskolorna åtnjöte årligt arfvode af 400 kronor.

I enlighet med hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit hemställer Utskottet,

att Förrådsförvaltaren vid Lifregementets dragoncorps Per Konrad Zetterman må från ingången af månaden näst efter den, i hvilken han erhåller afsked från förrådsförvaltaretjensten, å allmänna indragningsstaten under sin återstående lifstid åtnjuta en årlig pension af tre hundra trettio kronor, äfvensom att innehafvandet af denna pension ej må utgöra hinder för Zetterman att uppbära den honom enligt Kongl. brefvet den 22 Juni 1877 tillkommande fyllnad i hans från arméns pensionskassa utgående fanjunkarepension.

Angående
pension för
Majoren
J. A. G.
Björkman.

18:o. I anledning af en utaf styrelsen för Tekniska skolan i Stockholm gjord framställning har Kongl. Maj:t uti särskild till Riksdagen den 13 sistlidne Februari aflåten proposition (N:o 25) föreslagit, att föreståndaren för Tekniska skolan i Stockholm, Majoren i armén m. m. *Jakob Alf Gustaf Björkman* måtte tillerkännas rätt att från och med månaden näst efter den, i hvilken han varder entledigad från föreståndarebefattningen, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 4,800 kronor.

Beträffande denna framställning har, såsom af det den Kongl. propositionen bilagda statsrådsprotokoll inhemtas, Herr Statsrådet och Chefen för Ecklesiastikdepartementet anført följande:

»Uti en till Kommerskollegium aflåten skrifvelse har styrelsen för Tekniska skolan i Stockholm anmält, att föreståndaren för nämnda skola, Majoren i armén m. m. *Jakob Alf Gustaf Björkman*, med bifogande af prestbetyg, meritförteckning med tillhörande bilagor och läkareattest rörande försvagadt helsotillstånd, hos styrelsen anhållit om utverkande af pensionsrätt för honom å allmänna indragningsstaten från och med månaden näst efter den, då afsked från den honom anförtrödda föreståndarebefattningen vid skolan blefve beviljad. Styrelsen har i anledning häraf anført: att Major Björkman, hvilken, enligt hvad prestbetyget utvisade, vore född den 11 Ok-

tober 1819 och inträdt i statens tjenst 1841, sålunda uppnått en ålder af mer än 65 år och varit i statens tjenst i 43 år, samt att han, på sätt läkareattesten intygade, genom i tjensten ådragna kroppsskador numera vore till helsan försvagad; att han sålunda i fråga om ålder och tjenstetid uppfyllt de vilkor, som i allmänhet fordrades för rätt till pension å allmänna indragningsstaten, men att, då föreståndarebefattningen vid Tekniska skolan af honom innehades endast på förordnande, och innehafvaren deraf i allt fall icke fått pensionsrätt sig tillagd, någon dylik rätt icke tillkomme Björkman såsom skolans föreståndare, äfvensom att han icke heller på grund af sina föregående militära och civila befattningar vore till pension berättigad; att emellertid Björkman, hvilken år 1856 blifvit lärare vid svenska slöjdföreningens söndags- och aftonskola och år 1859 föreståndare för samma skola samt derefter såsom föreståndare oafbrutet skött så väl den ur nämnda anstalt utbildade slöjdskolan som ock, efter dennas omorganisation, den nuvarande Tekniska skolan, under denna mångåriga verksamhet ej mindre på ett förtjenstfullt sätt gagnat omförmälda läroanstalter, än äfven i flera riktningar utöfvat ett välgörande inflytande på den svenska industrien i allmänhet; att han därför syntes väl förtjent att på sin ålderdom komma i åtnjutande af den fördel, hvilken under liknande förhållanden vore de fleste civile tjänstemän beredd; att styrelsen icke kunde annat än vitsorda, att Björkman med outtröttlig flit och lefvande intresse, oafslätligt och oegennyttigt efter bästa förmåga sökt främja den betydande läroanstalt, hvares ledning blifvit honom anförtrodd, samt att det vore under hans föreståndarskap denna anstalt från en ringa början utvecklats till ett af de mest storartade läroverk i sitt slag, som något land kunde uppvisa; att styrelsen till bestyrkande häraf endast ville erinra derom, att lärjungeantalet, som år 1859 utgjort 690, till år 1878 hade stigit till 2,477, hvarefter det visserligen nedgått till följd af skolans omorganisation och de vanliga folkskoleämnenas borttagande från undervisningsplanen samt deras ersättande med tekniska läroämnen, men efter år 1879 åter varit i stigande och under sistlidna läroår utgjort 1,167, äfvensom att Tekniska skolan numera i sig innefattade icke blott den ursprungliga afton- och söndagsskolan för manliga lärjungar, utan äfven teknisk skola för qvinliga lärjungar, byggnads-yrkesskola, högre konstindustriell skola m. m.; att af den utveckling, som skolan sålunda erhållit, vore en följd, att föreståndarebefattningen derstädes vore i hög grad ansträngande, i synnerhet som undervisningen påginge från morgonen till sent på aftonen och äfven flere timmar om söndagarne, och att det under sådana förhållanden icke kunde vara gagnande, att en föreståndare nödgades af ekonomiska skäl och af hänsyn till en talrik familj kvarblifva vid sin befattning äfven då, vid den annalkande ålderdomen, hans krafter började försvagas, att det tvärt

om syntes icke blott för föreståndarens egen skull önskvärdt utan äfven med det allmännas fördel öfverensstämmande, att föreståndaren sattes i tillfälle att, då han kände sina krafter aftaga, lemna den maktpåliggande och ansträngande befattning, han under en lång följd af år innehaft; och har styrelsen, med afseende å hvad sålunda blifvit anfördt, hemställt, att Kommerskollegium måtte söka utverka, att pension blefve Björkman tillerkänd vid afskedstagandet med ett belopp, som, med hänsyn till hans långa tjenstetid och derunder utöfvade nitiska och gagnande verksamhet, styrelsen föreslagit till 5,000 kronor, hvilket endast obetydligt öfverstege åttio procent af hans innehafvande aflöning, 6,000 kronor.

Med öfverlemnande till Eders Kongl. Maj:t af denna framställning jemte dertill hörande handlingar, har Kommerskollegium, som lika med skolstyrelsen funnit giltiga skäl tala för att Björkman måtte beredas tillfälle att kunna mot erhållande af lämplig pension frånträda sin befattning, i underdånighet hemställt, att, då enligt gällande stat af den åt föreståndaren för ofvannämnda skola anvisade aflöning 2,000 kronor utgjorde tjenstgöringspenningar och 4,000 kronor vore att anse såsom lön, Björkman måtte varda tillerkänd rätt att, efter det nådigt entledigande från förordnandet att vara föreståndare för skolan honom beviljats, för sin återstående listid åtnjuta pension å allmänna indragningsstaten till belopp af 4,000 kronor; och har Statskontoret, hvars utlåtande i frågan jemväl blifvit infordradt, i berörda hemställan instämt.

I likhet med skolstyrelsen och de myndigheter, som yttrat sig i förevarande ärende, finner jag Majoren Björkman vara väl förtjent att komma i åtnjutande af pension, likasom det måste anses vara för skolan önskvärdt, att han må kunna afgå från föreståndarebefattningen. Med hänsyn till hvad här ofvan är anfördt om Björkmans långvariga tjenstetid, hans nitiska och oförtrutna verksamhet i en mödosam befattning samt hans förtjenster om skolans utveckling och ombildning, anser jag Björkman böra komma i åtnjutande af pension, som, i nära öfverensstämmelse med hvad skolstyrelsen föreslagit, torde utgå med åttio procent af hans aflöning, 6,000 kronor, eller således 4,800 kronor. Jag tillstyrker alltså, att Eders Kongl. Maj:t täcktes hos Riksdagen göra framställning derom, att föreståndaren för Tekniska skolan i Stockholm, Majoren J. A. G. Björkman må tillerkännas rätt att från och med månaden näst efter den, i hvilken han varder entledigad från föreståndarebefattningen, under sin återstående listid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 4,800 kronor.»

Majoren Björkman synes på grund af sin förtjenstfulla verksamhet såsom föreståndare för den Tekniska skolan i Stockholm väl förtjent af att komma i åtnjutande af pension, men enär vid alla under senare åren verk-

ställda löneregleringar embets- och tjenstemäns löneförmåner delats i lön och tjenstgöringspenningar, hvarvid bestämts att pension endast får uppbäras till det belopp, hvartill lönen uppgått, samt såsom här ofvan synes, af de af Majoren Björkman åtnjutna löneförmåner, 6,000 kronor, 4,000 kronor ansetts bära betraktas såsom lön och 2,000 kronor såsom tjenstgöringspenningar, anser Utskottet, att pensionsbeloppet för Björkman bör bestämmas till 4,000 kronor; och finner sig Utskottet ega så mycket mera stöd för denna sin uppfattning som både Kommerskollegium och Statskontoret sammanstående ansett framställning bära aflåtas om pension för Björkman till endast sistnämnda belopp.

Utskottet tillåter sig därför hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må på det sätt af Riksdagen bifallas, att Majoren Jakob Alf Gustaf Björkman tillerkännes rätt att från och med månaden näst efter den, i hvilken han varder entledigad från föreståndarebefattningen vid den Tekniska skolan i Stockholm, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 4,000 kronor.

19:o. I anledning af en utaf Kommissionslandtmätaren i Kopparbergs län *Bengt Henrik Alstermark* gjord ansökning har Kongl. Maj:t uti särskild den 20 sistlidne Februari till Riksdagen aflåten proposition N:o 27 föreslagit, att bemälda Alstermark måtte från och med månaden näst efter den, i hvilken han med sjuklighetsunderstöd från Civilstatens pensionsinrättning afgår från tjensten, under sin återstående lifstid, dock ej förr än från och med 1886 års ingång, åtnjuta från allmänna indragningsstaten fyllnadspension till så stort belopp, att detta tillhoppa med understödet från nämnda inrättning utgör ett tusen fyrahundra kronor eller ett tusen kronor.

*Angående
fyllnads-
pension för
Kommissi-
ons-
landtmätaren
B. H. Alster-
mark.*

Af det den Kongl. propositionen bilagda statsrådsprotokoll inhemtas hufvudsakligen:

att Alstermark, som är född den 29 Oktober 1827, blifvit konstituerad till landmäteriauskultant den 16 Maj 1849 och till vice kommissionslandtmätare den 19 Maj 1856 samt den 30 Maj 1873 i nåder utnämnd till kommissionslandtmätare, hvarförutom Alstermark innehaft förordnanden att bestrida befattningar såsom justerare af dels bränvinsbränningsredskap, dels mått och vigter samt såsom kontrollör och krönare vid bränvinsbrännerier; att enligt läkares intyg Alstermark, som lede af partiel förflamning till följd af en trombbildning i något hjernkärl, derigenom blifvit förslöad till tankekraften och fått rörelseförmågan betydligt minskad, så att han vore oförmögen att förrätta

sin tjänst, samt att Alstermarks angifna sjukdom på goda grunder kunde anses vara alldeles obotlig; att Alstermark, hvilken år 1881 till följd af lidna ekonomiska förluster blifvit försatt i konkurs, som afslutats påföljande år, befunne sig med familj utan alla tillgångar, samt att, enligt särskilda intyg, utfärdade under åren 1870—1873, 1878 och 1879 af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, domare, landtmätare, menigheter och enskilda, Alstermark under sina landtmäterigöromål ådagalagt skicklighet, nit och rättskaffenhet, hvarjemte vice Talmannen i Riksdagens Andra Kammare Liss Olof Larsson intygat, att Alstermark fört ett mycket enkelt och sparsamt lefnadssätt.

I afseende å Alstermarks förhållande i tjänsten hade vidare Förste Landtmätaren i Kopparbergs län C. O. Widmark hufvudsakligen vitsordat, att Alstermark under de 28 år, han på eget ansvar handlagt landtmäteriförrättningar inom länet, varit i ovanligare grad verksam, samt att de i länets landtmäterikontor förvarade kartor och handlingar af Alstermark på det tydligaste utvisade, att han icke allenast egnat största flit åt skötandet af sin tjänst, utan ock dervid ådagalagt stor skicklighet, äfvensom verkställt flera stora och betydliga laga skiften, hvilka alla syntes vara i det hufvudsakliga på ett utmärkt och förtjenstfullt sätt ändamålsenligt och noggrant utförda; och hade Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet, på de af förste landtmätaren anförda skäl, förordat bifall till den underdåniga ansökningen.

Direktionen öfver Civilstatens pensionsinrättning hade, på föranledande af Landtmäteristyrelsen, meddelat, att Alstermark vore berättigad att från och med månaden näst efter den, under hvilken afsked från kommissionslandtmätarebefattningen blefve honom beviljad, för sin återstående lifstid åtnjuta från nämnda inrättning sjuklighetsunderstöd, hvilket, med afseende derå att Alstermark vore gift, komme att utgå med två tredjedelar af pensionen i sjetten klassen af tjänstemannafonden, eller fyrahundra kronor.

Med anledning af den af Alstermark gjorda ansökningen hade slutligen såväl Landtmäteristyrelsen som Statskontoret tillstyrkt, att Alstermark måtte föreslås till erhållande af någon pension.

Ehuru på grund af ofvan anförda förhållanden pension synes böra Alstermark tilläggas, anser likväl Utskottet, då pensionsbeloppet för kommissionslandtmätare enligt nu gällande grunder utgör endast 900 kronor samt Alstermark icke uppnått den för pensions erhållande bestämda lefnadsåldern af 65 år, att fyllnadspension ej skäligen bör Alstermark tillerkännas till högre belopp, än att detta tillhoppa med understödet från Civilstatens pensionsinrättning uppgår till 1,200 kronor, eller 800 kronor.

På grund häraf hemställer Utskottet,

att Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning må på

det sätt af Riksdagen bifallas, att Kommissionslandtmä-
taren i Kopparbergs län Bengt Henrik Alstermark, må
från och med månaden näst efter den, i hvilken han med
sjuklighetsunderstöd från Civilstatens pensionsinrättning af-
går från tjensten, under sin återstående lifstid, dock ej
förr än från och med 1886 års ingång, åtnjuta från all-
männa indragningsstaten fyllnadspension till så stort belopp,
att detta tillhopa med understödet från nämnda inrättning
utgör 1,200 kronor, eller 800 kronor.

20:o. Uti en inom Första Kammaren väckt motion (N:o 42) har
Herr *Cederberg* föreslagit, att Kaptenen i Kongl. Lifbevä-
ringsregementet Olof M. Nerman måtte från och med månaden näst efter den, då afsked ur
krigstjensten varder honom beviljad, under sin återstående lifstid från all-
männa indragningsstaten uppbära en fyllnadspension af 840 kronor utöver
de 600 kronor, han har att erhålla från Arméns pensionskassa.

*Angående
fyllnads-
pension åt
Kaptenen
O. M. Ner-
man.*

Af motionen samt densamma bilagda handlingar inhemtas hufvudsak-
ligen, att Nerman, som är född den 8 September 1832, jemte det han kvar-
stode såsom kapten vid Lifbeväringregementet, sedan år 1855 innehaft an-
ställning vid Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, hvarest han år 1883 förord-
nats till tekniskt biträde med arfvode af 2,400 kronor; att Nerman sistlidet
år insjuknat, hvarefter, då sjukdomen (sinnessvaghhet) antog sådan karakter,
att någon förbättring ej var att emotse, han med nämnda år afskedades från
sin nyssnämnda befattning vid Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen; att hans
inkomster såsom kapten vid Lifbeväringregementet icke uppginge till mer
än 1,008 kronor 75 öre, samt under vissa vilkor inqvarteringsersättning af
225 kronor, hvilka inkomster dels snart torde komma att minskas till 1,000
kronor och dels, då han i öfrigt vore fullkomligt medellös, vore otillräckliga
för hans nödortftiga vård och skötsel; att det för Nerman utfärdade läkare-
betyget utvisade, att han lede af cirkulationsrubbingar i hjernan i förening
med svindelanfall och svårighet att tala; samt att ansökning gjorts hos Kongl.
Maj:t om aflåtande af framställning till Riksdagen om någon pensionsförmån
för Nerman, men att Kongl. Maj:t ej funnit skäl att till denna ansökning
lemna bifall.

Enär, såsom af det ofvananförda framgår, Kongl. Maj:t icke funnit
skäl att hos Riksdagen göra framställning om pension för Nerman samt
Utskottet på grund af hvad som blifvit anfördt icke finner skäl att frångå
den af Utskottet antagna grundsatsen att icke understödja enskilda motio-
närers framställningar om pensionsförmånens beviljande, hemställer Utskottet,

att Herr Cederbergs ifrågavarande motion må af Riksdagen lemnas utan afseende.

21:o. Uti en inom Första Kammaren väckt motion (N:o 45) har Grefve *M. Falkenberg* föreslagit, att Riksdagen ville besluta att åt enkan efter aflidne Regementsintendenten vid Kongl. 1:a Lifgrenadierregementet *Melcher Henrik Wetterström* bevilja en årlig pension af 500 kronor utgående från och med detta års början.

Angående pension åt förre Regementsintendenten *M. H. Wetterström*s enka.

Såsom skäl för berörda framställning har motionären hufvudsakligen anfört:

att *Wetterström*, som den 18 Oktober 1884 afidit å Sabbatsbergs sjukhus, efterlemnad enka, född år 1824, samt två döttrar i utblottadt tillstånd, hvilket framginge deraf, att urarfvak konkurs efter honom inträffat;

samt att *Wetterström* under sin trettionioåriga tjenstetid med sina små inkomster, hvarigenom han icke kunnat samla något, saknat medel till inbetalning uti Arméns enke- och pupillkassa.

Hvad motionären sålunda anfört har Utskottet icke syntts vara af beskaffenhet att böra föranleda till frångående af den af Utskottet antagna grundsatsen att endast i sällsynta undantagsfall understödja enskilde motionärens förslag om pensioners beviljande, till följd hvaraf Utskottet hemställer,

att Grefve *Falkenberg*s ifrågavarande motion må af Riksdagen lemnas utan afseende.

22:o. Då riksmarkegångspriset å spannmål åren 1882—1884 utgjort i medeltal 2 kronor 26 öre för kubikfoten, motsvarande 14 kronor 24 öre för tunna, eller 3 kronor 74 öre utöfver det värde, 10 kronor 50 öre för tunnan, hvartill spannmålen vid 1840—1841 års statsreglering beräknades, har Kongl. Maj:t föreslagit, att den lönefyllnad, hvarom löntagare, som före vidtagandet af ofvannämnda statsreglering tillträd och ännu bibehåller lön med derunder beräknad spannmål, jemlikt stadgade grunder blifvit försäkrad, måtte, efter en prisskilnad af 3 kronor 74 öre för tunnan, bestämmas till utgående från allmänna indragningsstaten.

Angående ersättning för den i äldre lön ingående spannmål. [15.]

Vid det af Statskontoret upplysta förhållande, att den spannmål, som beräknas under lönen för den ende kvarstående till ifrågavarande förhöjning berättigade löntagaren, utgör 15 tunnor, erfordras till bestridande af ifrågavarande utgift en summa af 56 kronor 10 öre; och hemställer Utskottet,

att den lönefyllnad, hvarom löntagare, som före vidtagandet af 1840—1841 års statsreglering tillträd och

ännu bibehåller lön med derunder beräknad spanmål, jemlikt stadgade grunder blifvit försäkrad, må, efter en pris-skilnad af 3 kronor 74 öre för tunnan, bestämmas till utgående från allmänna indragningsstaten.

23:o. Kongl. Maj:t har föreslagit, att för afrundande af samtliga hufvudtitlarnes slutsummor det kontanta anslaget till allmänna indragningsstaten höjes med 850 kronor eller från 1,309,170 kronor till 1,310,020 kronor.

Utskottet får med anledning häraf hemställa,

*Angående
beloppet af
de ordinarie
anslagen
under monde
hufvudtiteln.*

[16.]

att Utskottet vid uppgörandet af riksstaten för år 1886 må ega att i anslaget till allmänna indragningsstaten vidtaga den jemkning, som för jemnande af riksstansens slutsummor kan blifva erforderlig.

24:o. Uti särskilda inom Riksdagen väckta och till Stats-Utskottet remitterade motioner hafva Herr *Adelsköld* (motion N:o 34 i Första Kam-maren) och Herr *J. Sjöberg* i Stockholm (motion N:o 136 i Andra Kam-maren), med hvilken senare Herr *Hedin* instämt, föreslagit, att, med ändring i vissa delar af Kongl. reglementet för statens jernvägstrafiks pensionsinrättning den 3 November 1882, tåg- och bevakningspersonalen vid statens jernvägar måtte medgifvas rätt att tidigare än nu är fallet komma i åtnjutande af pension; och är i sådant afseende föreslaget af Herr *Adelsköld*:

*Angående
ändring i
vissa delar
af nu gäl-
lande pen-
sionsregle-
mente för
personalen
vid statens
jernvägs-
trafik.*

att Riksdagen, med bibehållande af de till ifrågavarande pensionsinrättning utgående statsbidrag af 2 procent utaf skilnaden mellan statens jernvägstrafiks samtliga inkomster å ena sidan och utgifterna för drift och underhåll å den andra, måtte medgifva en sådan ändring af och tillägg till § 6 i nu gällande reglemente för statens jernvägstrafiks pensionsinrättning af den 3 November 1882, att delegare af tåg- och banbevakningsbetjeningen i denna pensionsinrättning (d. v. s. konduktörer, bromsare, vagns-smörjare, lokomotivförare, eldare och putsare m. fl., som åtfölja tågen, samt banmästare, banvakter och spårvevlare) må berättigas till pension efter minst 25 års tjänst i ordinarie anställning vid statens jernvägstrafik, efter att hafva uppnått sådan ålder, att lefnads- och tjänståren sammanräknade uppgå till talet 80;

Och skulle, om detta bifölles, pensionsbeloppet för tåg- och banbevakningspersonalen komma att utgå enligt nedanstående tabell:

för fulla 10	tjenstår	20	proc. af	medelaflöningen
»	»	11	»	23
»	»	12	»	26
»	»	13	»	29
»	»	14	»	32
»	»	15	»	35
»	»	16	»	38
»	»	17	»	41
»	»	18	»	44
»	»	19	»	47
»	»	20	»	50
»	»	21	»	56
»	»	22	»	62
»	»	23	»	68
»	»	24	»	74
»	»	25	»	80

samt af Herr *Sjöberg*:

att Riksdagen, med förklarande att de genom beslutet vid 1872 och 1882 års riksdagar beviljade bidrag till uppehållande af pensioneringen vid statens jernvägstrafiks pensionsinrättning fortfarande skola under stadgade vilkor och inskränknings utgå, måtte medgifva,

ej mindre sådan ändring af eller tillägg till § 6 i nu gällande, för nämnda pensionsinrättning den 3 November 1882 utfärdade reglemente, att en hvar af betjeningen vid statens jernvägstrafik, nemligen öfverbanmästare, banmästare, banvakter, lokomotivförareförmän, lokomotivförare, eldare, eldarelärlingar, stationsmästare, öfverkonduktörer, konduktörer, packmästare, stationskarlsförmän, stationskarlar jemte andra till ban-, maskin- och trafikafdelningarna hörande betjente, hvilkas tjänsteåligganden äro jemförliga med de ofvannämndes, berättigas att komma i åtnjutande af pension till belopp af 80 procent af aflöningen, sedan han efter 25 års tjänst i ordinarie anställning vid jernvägstrafiken uppnått sådan ålder, att hans lefnads- och tjänstår sammanräknade uppgå till talet 80,

än ock, derest detta förslag bifalles, att, såsom följd deraf, bestämmingarna i § 7 af sagda reglemente angående beloppet af pension ändras, hvad nämnda betjening beträffar, sålunda att

för fulla 10	tjenstår	erhållas	20	proc. af	medelaflöningen,
»	11	»	»	23	»
»	12	»	»	26	»

etc. (lika med den af Herr Adelsköld meddelade tabell).

Af det ofvananförda framgår, att motionärernas yrkanden äro i hufvud-

sakliga delar med hvarandra öfverensstämmande samt att de endast skilja sig deruti att Herr Sjöberg närmare angifver hvilken jernvägsbetjening skulle komma i åtnjutande af den föreslagna förbättringen i pensionsvilkoren.

Till stöd för sin ofvanberörda motion har Herr *Adelsköld* anfört följande:

»Vid all pensionering synes den regel böra vara bestämmande, att tiden för pensions åtnjutande icke endast bör göras beroende på ålder, utan äfven på tjenstgöringens beskaffenhet och dess åverkan på personens helsa och krafter, samt deraf följande förmåga att till det allmännas gagn fullgöra sina tjensteåligganden.

Och denna regel borde väl i synnerhet göras gällande, då det är fråga om den klass af statens tjenare, hvilkas helsa, till följd af tjenstens beskaffenhet, är så blottställd för tidig förstörelse som tåg- och banbevakningspersonalen vid jernvägarne, på hvilkens noggranna påpasslighet trafikens säkerhet och jemna gång så väsentligt är beroende.

En försummelse till följd af slapphet, uppkommen genom öfveransträngning, förstörd helsa och förlamade själskrafter, kunde blifva olycksbringande för tusende. — — — —

Det förefaller mig således, ej allenast ur mensklighetens synpunkt, utan jemväl för betryggandet af trafikens säkerhet och jemna gång, vara i sin ordning, att pensionstiden nedflyttas för ofvannämnda klasser, hvilka genom sin ansträngande tjenstgöring, tidigare än någon annan tjenstekategori, utslitas och derigenom urståndsättas att fullgöra sina åligganden.

Ty utom det, att hela denna personal, till följd af tjenstens beskaffenhet, i allmänhet ofta saknar regelbunden hvila, att måltiderna förekomma ojemnt fördelade, så måste den, under alla årstider, dag som natt, i hvilket väder som helst och huru länge tjensten fordrar, vara på sin post, ständigt utsatt derjemte för alla de faror till lif och lem, som jernvägstjensten i sig sjelf medför.

I synnerhet är detta förhållandet med den personal, som åtföljer tågen, enär, till förstnämnda, för helsan menliga förhållanden, här tillkomma skakningen af vagnarne, hvilken visat sig föranleda särskilda sjukdomsformer, samt det skarpa luftdraget äfvensom den ständigt spända uppmärksamheten, hvilken jemförelsevis hastigt förlamar själskrafterna.

Man kan utan öfverdrift säga att hela deras tjenst är en strid, om ej blodig, dock måhända lika lifsfarlig som soldatens i krig.

Erfarenheter vid länge trafikerade jernvägar i andra länder med mildare klimat hafva bestyrkt hvad jag ofvan haft äran anföra, och förhållandet måste vara så mycket ogynnsammare i ett land med Sveriges bistra vintrar; och detta oaktadt vågar jag på grund af egen erfarenhet påstå, att intet

annat lands jernvägsbetjening varit pligtrognare och genom påpasslighet och nit i tjensten gjort sig mera förtjent af allmänhetens välvilja och tacksamhet än vår svenska.

Uti det af Kongl. Maj:t den 3 November 1882 fastställda reglemente för statens jernvägstrafiks pensionsinrättning finnes emellertid ingen skilnad gjord uti pensionsrätten emellan tåg- och banbevaknings- samt den öfriga personalen, utan har pensionstiden för *alla* vid statens jernvägstrafik anstälde, utan åtskilnad, bestämts till minst 30 års tjenst samt med afseende på att pensionären uppnått sådan ålder, att hans lefnads- och tjenstår sammanräknade uppgå till talet 95; d. v. s. för erhållande af högsta pensionsbelopp skulle fordras 65 lefnadsår, hvilket på grund af ofvan anförda uppenbarligen är för hög ålder för tåg- och banbevakningspersonalen.»

Herr *Sjöberg* har i sin motion till en början redogjort för ifrågavarande pensionsinrättnings första uppkomst och innehållet i vissa delar af det för samma inrättning den 6 September 1872 utfärdade reglemente äfvensom för Kongl. Maj:ts vid 1882 års riksdag aflättna proposition angående förhöjning af det vid 1872 års riksdag bestämda årliga fyllnadsbidrag till pensionsfonden, i anledning hvaraf och sedan Riksdagen, med bifall till Stats-Utskottets i ämnet afgifna utlåtande, beviljat det sålunda äskade förhöjda bidraget, den 3 November 1882 utfärdades nu gällande reglemente för ifrågavarande pensionsinrättning.

Härefter har Herr *Sjöberg* till stöd för sin framställning yttrat:

»Då Kongl. Maj:t vid sist nämnda (1872 års) riksdag gjorde framställning om bidrag till pensionering af tjenstepersonalen vid statens jernvägstrafik framhölls, hurusom, med undantag af verklig krigstjenst, näppeligen någon statens tjenst förorsakade så talrik och så tidig otjenstbarhet, som trafiktjensten vållade. Detta förhållande vore en följd dels af de icke sällan inträffande olycksfallen och dels af tjenstgöringens natur i öfrigt, hvilken, särdeles hvad anginge tågpersonalen, ofta föranledde till ett mycket tidigt försvagande af helsa och krafter. Trafiktjenstens beskaffenhet kräfdde en lifskraftig och hurtig personal, hvars uppmärksamhet under tjenstgöringen icke utan våda kunde ens för ett ögonblick slappas; och afseende å tjenstens fördel kunde därför bjuda afskedande af personer äfven i andra fall än sådana, der verklig och fullständig otjenstbarhet vore för handen. Det funnes personer, hvilka, utan att gifva större anledningar till anmärkningar å deras sätt att sköta tjensten, dock till följd deraf, att de under en längre tjenstgöring blifvit uttröttade och deras krafter så att säga förbrukade, fullgjorde sina tjensteåligganden utan tillbörlig spänstighet och lifaktighet. Derigenom förslappades uppmärksamhet och disciplin icke allenast hos dem sjelfva, utan, hvad värre vore, hos yngre och underlydande. Samtliga dessa för-

hållanden gjorde det både önskvärdt och behöfligt, att pensionsrätt inträdde mycket tidigare för trafikpersonalen, än i allmänhet för statens öfriga civila tjänstemän vore medgifvet. Uti Stats-Utskottets förut åberopade, vid 1882 års riksdag afgifna betänkande yttras också uti nu i fråga varande afseende, att det syntes uppenbart, att, för bibehållande af personalen vid statens jernvägstrafik på den ståndpunkt af duglighet och pålitlighet, densamma ditills intagit, det ej endast vore af nöden, att Styrelsen vore i tillfälle att med pension afskeda tjänstepersoner, som, ehuru eljest oförvitliga, dock ej egde fullt den sinnesspänstighet och kroppskraft, som befattningarna kräfde, utan äfven vore af synnerlig vigt, att pensionerna vore bestämda till sådana belopp, att Styrelsen och dess underordnade vid pröfningen af frågor om personers bibehållande vid sina befattningar eller afskedande måtte kunna, utan hänsyn till särskilda ömmande omständigheter, uteslutande fästa afseende vid tjänstens fordringar.

Till hvad sålunda blifvit i detta ämne uti Riksdagen meddelade offentliga handlingar anfördt till stöd för att pensionsrätten för tjänstepersonalen vid statens jernvägstrafik borde inträda mycket tidigare, än som i allmänhet är stadgad för statens civila tjänstemän, torde knappt något ytterligare vara att andraga. De omständigheter och förhållanden, som, enligt hvad af Kongl. Maj:t och Riksdagen äfven erkänts, i förtid bryta den vid denna trafik i egentlig mening tjänande personalens helsa och krafter, lära också kunna antagas vara för en hvar, som åt detta ämne egnat någon uppmärksamhet, alldeles obestriddliga. Nu torde här endast böra framhållas betjeningens stränga och till tiden oregelbundna tjänstgöring; omöjligheten för densamma att kunna påräkna någon bestämd tid för intagande af måltid och njutande af hvila; tjänstgöringens synnerliga försvårande under ogynsam väderlek; det förslappande af muskler och nerver, för hvilket den åkande personalen af såväl maskin- som trafikpersonalen i följd af vagnarnes oupphörliga skakande och maskinens stampningar är utsatt; tvånget för lokomotivförare och eldare att samtidigt erfaras inflytandet af stark hetta och stark köld; de ständiga vagnvexlingarna, särskildt vid de större stationerna, med deraf följande fara för lif och lemmar, samt i allmänhet det själs- och kroppskraften undergräfvande arbete, som denna tjänstgörings natur och dermed förbundna dryga ansvar måste medföra.

I betraktande af allt detta vill det synas, som någon betänklighet icke borde hindra medgifvandet af en sådan utsträckning af pensionsrätten för den tjänstepersonal, om hvilken här är fråga, att förmånen af att komma i åtnjutande af nu bestämda högsta pensionsbelopp kunde inträda tidigare än nu är fallet. Erfarenheten har nemligen visat, att jernvägsbetjeningen endast med ytterst få undantag kunnat uppnå den för tillgodokommande af

denna pensionsrätt stadgade tid af 95 tjenst- och lefnadsår. I nu förevarande ärende utarbetade statistiska redogörelser, hvilka det torde tillåtas mig att framdeles få aflemna, ådagalägga, bland annat, att den till nu afsedda tjänsteklasser hörande personal, som i tjensten aflidit, från pensionsinrättningens början samt till och med år 1883 hunnit sammanlagdt endast 47,⁸⁴ lefnads- och tjenstår. Billighet och rättvisa synas därför kräfva, att medlem af den till tåg- och bevakningspersonalen vid statens jernvägstrafik hörande personal må efter uppnådda 80 lefnads- och tjenstår berättigas att undfå nu bestämda högsta pensionsbelopp.

Genom bestämmande af detta ålderstal skulle, då betjente vid jernvägstrafiken vanligen lära vid omkring 25 års ålder erhålla ordinarie anställning, desse tjenstemän kunna i allmänhet efter uppnåendet af 55:te lefnadsåret komma i åtnjutande af nyss nämnda högsta pensionsbelopp.»

Vidare har Herr *Sjöberg* för närmare belysning af sin motion till Utskottet öfverlemnadt, bland annat, åtskilliga uppgifter angående samtliga embets- och tjenstemäns äfvensom betjeningens vid statens jernvägars lefnads- och tjenstålder åren 1873 och 1884 samt antalet af dem af sagda personal, hvilka under tidrymden 1872 till och med 1883 genom döden afgått, jemte deras lefnads- och tjenstålder vid dödstillfället; och inhemtas af dessa uppgifter, bland annat, att den aflidna betjeningens lefnadsålder under nyss angifna tidrymd uppgått, *högst* för en banmästare till 56 år, för tre banvakter till 62 och för en till 73 år, för en lokomotivförare till 50 år, för tre eldare eller eldarelärlingar till 36 år, för en stationsmästare till 48 år, för en öfverkonduktör till 55 år, för en konduktör till 55 år, för en packmästare till 42 år, för en stationskarlsförman till 56 år och för en stationskarl till 56 år. Beträffande den aflidna betjeningens tjenstålder under ifrågavarande tidrymd eller till och med 1883 utgjorde den *högst* för en banmästare 25 år, för en banvakt 25 år, för en lokomotivförare 23 år, för två eldare eller eldarelärlingar 7 år, för en stationsmästare 22 år, för en öfverkonduktör 21 år, för en konduktör 20 år, för en packmästare 16 år, för en stationskarlsförman 22 år, för en stationskarl 26 år.

Af dem, hvilka under tidrymden 1873—1883 begärt eller fått afsked, hade uppnåtts:

Högsta lefnadsåldern af en banmästare med 54 år, en banvakt med 62 år, en lokomotivförare med 40 år, tre eldare eller eldarelärlingar med 37 år, en stationsmästare med 49 år, en konduktör med 41 år, en packmästare med 40 år, en stationskarlsförman med 44 år, två stationskarlar med 49 år;

högsta tjensteåldern af en banmästare med 13 år, af två banvakter med 24 år, en lokomotivförare med 23 år, en eldare eller eldarelärling med 13

år, en stationsmästare med 16 år, en konduktör med 18 år, en packmästare med 10 år, en stationskarlsförman med 17 år, en stationskarl med 19 år.

Af den i ofvan angifna sammandrag intagna öfversigt synes, att under meranämnda tidrymd medeltalet af lefnads- och tjänstår utgjort för den i tjänsten aflidna betjeningen vid

banafdelningen 42,03 lefnads- och 11,80 tjänstår;

maskinafdelningen 39,17 lefnads- och 10,34 tjänstår;

trafikafdelningen 39,96 lefnads- och 8,31 tjänstår, eller för samtliga betjeningen 37,91 lefnads- och 9,93 tjänstår, hvadan den till nu afsedda tjänsteklasser hörande personal, som i tjänsten aflidit från pensionsinrättningens början till och med 1883, hunnit sammanlagdt endast 47,84 lefnads- och tjänstår, eller föga mer än hälften af det antal af tjänstår och lefnadsår (95), som fordras för berättigande till full pension.

Vid behandlingen af detta ärende har Utskottet funnit de af motionärerna anförda förhållandena vara förtjenta af uppmärksamhet, särdeles som de här ofvan anmärkta statistiska uppgifterna kunna anses ådagalägga billigheten af förändrade grunder för den ifrågavarande tjänstepersonalens pensionerande, men då i ett ämne af sådan beskaffenhet och omfattning som det förevarande, Riksdagen icke lärer böra fatta beslut utan att Kongl. Maj:t efter erforderlig utredning och vederbörandes hörande, funnit godt att till Riksdagen derom aflåta förslag, och med hänsyn jemväl dertill att Utskottet ej varit i tillfälle att utröna, huruvida icke bifall till motionärernas förslag må föranleda dertill att det af 1882 års Riksdag medgifna fyllnadsbidrag af $\frac{1}{2}$ procent af skilnaden mellan statens jernvägtrafiks inkomster, å ena sidan, och utgifter för drift och underhåll, å den andra, måste längre tid och i vidsträcktare mån än eljest vore behöfligt anlitas, anser Utskottet sig i anledning af Herrar Adelskölds och Sjöbergs ofvanberörda motioner endast böra hemställa,

att Riksdagen må hos Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande om och i hvad mån förändrade grunder för pensionering af betjeningen vid statens jernvägstrafik må vara af billighet och rättvisa påkallade samt derefter till Riksdagen aflåta den framställning i ämnet, hvartill Kongl. Maj:t må finna skäl förefinnas.

Extra anslag.

25:o. I fråga om extra anslag under denna hufvudtitel har Kongl. Maj:t föreslagit, att å extra stat för år 1886 måtte anvisas ett kreditiv af

*Angående
kreditiv för
arméns
pensions-
kassa.*

900,000 kronor, att användas dels till upprätthållande af arméns pensionskassas egen pensionering med nu fastställda pensionsbelopp, mot skyldighet för pensionskassan att afstå det för året densamma tillkommande förhöjda vederlag för de till statsverket indragna rusthållsafgifterna, och dels till fyllnads-pensioner i enlighet med de af Riksdagen godkända grunder för sådana pensioners utgående,

äfvensom att hvad af de till pensioneringen under år 1885 anslagna medel kan blifva oanvänt må för det kommande årets pensionering användas.

Då ofvanberörda framställning öfverensstämmer med hvad Kongl. Maj:t vid föregående Riksdagar föreslagit samt då blifvit af Riksdagen godkändt, hemställer Utskottet,

att hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 13 April 1885.

På Stats-Utskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Reservationer:

vid *punkten 5:o*, angående pension för kommissionslandtmätare och en andre landtmätare:

af Herrar *L. M. Nordenfelt* och *C. E. Casparsson*, hvilka yrkat bestämmande af 60 lefnadsår såsom vilkor för pensionens erhållande;

af vice Talmannen Herr *L. O. Larsson*, som yrkat pensionsbeloppets bestämmande till 1,200 kronor;

af Herrar *A. P. Danielson*, *S. Nilsson* i Efveröd, *N. Petersson* i Runtorp, *S. Andreasson* i Tollerud, *G. Eriksson* i Mörviken och *P. M. Larsson* i Löa.

Herr Friherre *B. A. Leijonhufvud* har begärt få antecknadt, att han ej deltagit i behandlingen inom Utskottet af nionde hufvudtiteln.

Bil. Litt. A.**Allmänna indragningsstaten.**

	Kronor.	ö.
Ny anvisning.		
Vaktkonstaplarna vid Varbergs f. d. straffängelset Gustaf Olsson, Anders Larsson Ahlqvist och Niklas Andersson Hed, pensioner à 320 kronor hvardera	960	—
Till gratifikationen åt de från 1808 och 1809 årens krig kvarvarande landtvärnsmän	3,000	—
Chefen för Ottenby stuteri, Hofstallmästaren Grefve Fredrik Salomon Albrecht Mauritz Posse, pension	3,000	—
Kartografen vid Norrbottens läns ekonomiska kartverk Erik Olof Nordlinder, pension	1,250	—
Teckningsläraren vid allmänna läroverket i Kalmar Sven Gustaf Lindblom, pension	1,500	—
Provinsiälläkaren i Ölands södra distrikt Claes Samuel Zacharias Kuylenstjerna, pension	1,500	—
Läraren i verkstadsarbete vid Chalmers tekniska läroanstalt i Göteborg Per Olof Dalén, pension	2,400	—
Öfverläraren vid tekniska skolan i Stockholm August Paschs enka Hedvig Sophia Elisabeth Pasch, född Lundh, pension	400	—
Laboratorn vid Karolinska mediko-kirurgiska institutets fysiologiska laboratorium, doktor R. A. A. Tigerstedt, personligt lönetillskott ..	1,000	—
Understöd åt f. d. folkskolelärare, som tagit afsked före år 1867	10,000	—
Kanslisten i Kammarkollegium Carl Theodor Uttermarck, pension	600	—
Regementskommisarien vid Hallands infanteribataljon, Kaptenen Johan August Lagergren, pension	1,000	—
f. d. Regementskommisarien, förrådsförvaltaren vid Lifregementets dragoncorps, Underlöjtnanten Per Konrad Zetterman, pension	330	—
Föreståndaren för tekniska skolan i Stockholm, Majoren Jakob Alf Gustaf Björkman, pension	4,000	—
Kommissionslandtmätaren i Kopparbergs län Bengt Henrik Alstermark, pension	800	—
Summa	31,740	—

Bil.

Tabell öfver ordinarie anslagen under

1885 års riksstat anslår:					
Anvisning i kontant.		Ersättning för indragen indelning m. m., på förslag.		Summa.	
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
112,286	—	—	—	112,286	—
100,428	—	—	—	100,428	—
244,025	—	—	—	244,025	—
219,470	—	—	—	219,470	—
676,209	—	—	—	676,209	—

Pensions- och
A. Pensions-

Civilstatens pensionskassa:
Pensionsstaten för civile embets- och tjenstemän
Dito för deras enkor och omyndiga barn
Ersättning för mistade löneinnehållningar
Dito för nådårs- och begravningshjelpsbesparingar
För pensionering af kommissionslandtmätare jemte deras
För dito af tjenstemän och betjente vid skogsstaten och
För dito af föreståndare, lärare och betjente vid Tekniska
För dito af embets- och tjenstemän samt betjente vid Väg-
på ordinarie stat, äfvensom af deras enkor och barn

Arméns pensionskassa:
Ersättning för mistade löneinnehållningar
Dito för nådårs- och begravningshjelpsbesparingar
Bidrag till pensionering af enkor och barn efter befäl och

Vadstena krigsmanshuskassa

Amiralitetskrigsmanskassan:
Ersättning för mistade inkomster:
Till pensionsfonden
» gratialfonden

Till pensionering af flottans befäl och underbefäl med
» dito af flottans och lotsverkets gemenskap (deraf högst
mans- och handtverksstaterna inrättade invalidstat),

T:pt

Litt. B.

riksstatens Nionde hufvudtitel.

		Förslag till blifvande riksstat:					
		Anvisning i kontant.		Ersättning för indragen indelnings- m. m., på förslag.		Summa.	
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
enkor och barn							
skogsskolorna							
skolan							
och vattenbyggnadsstyrelsen, hvilka uppbära lön							
	37,500: —						
	45,000: —						
	2,246: —						
	6,540: —						
	7,200: —						
	9,000: —						
	3,500: —						
	1,300: —	112,286	—	—	—	112,286	—
	4,640: —						
	28,080: —						
underbefäl med vederlikar	67,708: —	100,428	—	—	—	100,428	—
		244,025	—	—	—	244,025	—
	36,320: —						
	16,650: —						
vederlikar, förslagsanslag	52,970: —						
9,030 kronor till den för daglönare å f. d. timmer- örslagsanslag	100,000: —						
	66,500: —	219,470	—	—	—	219,470	—
Transport		676,209	—	—	—	676,209	—

1885 års riksstat anslår:

	Anvisning i kontant.		Ersättning för indragen indelning m. m., på förslag.		Summa.		
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
:pt	676,209	—	—	—	676,209	—	Invalidhusfonden.....
	60,350	—	—	—	60,350	—	För bleserade öfver- och underofficerare, <i>reservationsanslag</i> ...
	4,000	—	—	—	4,000	—	Bidrag till handelsflottans pensionsanstalt, att af tullmedlen
	78,000	—	—	—	78,000	—	Bidrag till pensionering af enkor och barn efter lärare vid
	68,471	—	—	—	68,471	—	Bidrag till pensionering af enkor och barn efter lärare vid
	356,500	—	—	—	356,500	—	Bidrag till folkskolelärares pensionering
	56,000	—	—	—	56,000	—	Bidrag till folkskolelärares enke- och pupillkassa
	6,000	—	—	—	6,000	—	Bidrag till Kongl. Teaterns pensionskassor.....
:gr	1,305,530	—	—	—	1,305,530	—	
	1,309,170	—	6,400	—	1,315,570	—	B. Allmänna
S:a	2,614,700	—	6,400	—	2,621,100	—	Till diverse föremål, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande anvisning i <i>Tillkommer</i> för afrundande af samtliga hufvudtitlarnes slut-

		Förslag till blifvande riksstat:					
		Anvisning i kontant.		Ersättning för indragen indelning m. m., på förslag.		Summa.	
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
	Transport	676,209	—	—	—	676,209	—
	60,350	—	—	—	60,350	—
	4,000	—	—	—	4,000	—
	direkte utgå, förslagsanslag	78,000	—	—	—	78,000	—
	allmänna läroverk, pedagogier, seminarier m. m.	68,471	—	—	—	68,471	—
	356,500	—	—	—	356,500	—
	56,000	—	—	—	56,000	—
	6,000	—	—	—	6,000	—
	S:gr	1,305,530	—	—	—	1,305,530	—
indragningsstaten.							
kontant	1,309,170: —						
summor	850: —	1,310,020	—	6,400	—	1,316,420	—
	Summa	2,615,550	—	6,400	—	2,621,950	—

Bil. Litt. C.**Tabell öfver extra ordinarie anslagen under riksstatens
N i o n d e hufvudtitel.**

	Kronor.	ö.
Pensionsstaten.		
För upprätthållande af arméns pensionskassas egen pensionering samt till fyllnadspensioner, <i>kreditiv</i>	900,000	—